

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 25.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejema: mesečno . . . 1'70

Sobota, izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13
za trikrat . . . " 10
za večkrat primeren popust.

Parčna oznaka, zabavne, osmislilne itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Položaj v Bulgariji.

Razgovor z bulgarskim narodnim po-
slancem G. T. Pejčevom.

Včeraj je obiskal naše uredništvo gospod Georgij T. Pejčev, poslanec bulgarskega narodnega saborja, tajnik »Narodne stranke«, kateri stoji na čelu bivši ministrski predsednik Gešov, predsednik Zveze obrtnih zadrug in član trgovske zbornice v Sofiji ter znamenit publicist. G. T. Pejčev je odlična osebnost v javnem življenju Bulgarske, se je že pred časom mudil na Slovenskem in se za razmere našega naroda, katere je že v neki knjižici opisal, zelo zanima. G. T. Pejčev je sploh velik zagovornik ideje slovanske vzajemnosti. Med g. Pejčevom in našim zastopnikom se je razvil sledeči razgovor:

»Ali je kaj upanja, da se bodo po bucareškem miru razmere na Balkanu ustale?«

»Vam je znano, da je bila Bulgarija, koje sile so bile vsled težavne in velikanske žrtve zahtevajoče vojske s Turčijo izčrpane, napadena od štirih front, — akoprav ne v vojaškem zmislu premagana — prisiljena podpisati bucareški mir. Na to je bistveno vplivalo dejstvo, da sta Rusija in Avstrija na usta rumunskega ministrskega predsednika Majoresca izjavili, da si pridržujeta pravo revizije bucareškega miru, in sicer Rusija glede Kavale, Avstrija pa na širši bazi. Bulgarska je to smatrala za garancijo, kakor je bila pred vojsko verovala, da se bo izvedel dogovor med njo in Srbijo ter Grčijo in da se bodo izvedli sklepi londonske reunije in peterburške konference. Na žalost so se vse te nade izjalovile in Bulgarija je prišla vsled tega v položaj, ki stoji osamljen v zgodovini. Dobila ni Makedonije, za katero je toliko žrtev doprinesla, izgubila rodovitno Dobrudžo, ki je žitnica Bulgarije, obdržala nerodovitni planinski svet v perimskem gorovju; kaj pa bo s Trakijo, se še nič ne vé. Tak rezultat gotovo ni pogoj za splošno konsolidacijo razmer na Balkanu.«

»Ali ni Bulgarija na tem razvoju stvari sama nič kriva?«

»Bulgarija si je v svesti, da ni z ničemer zaslužila te usode. Kljub dogodkom leta 1885. je Bulgarija z navdušenjem sklenila zvezo s Srbijo. Ko je ministrski predsednik Gešov, šef

»Narodne stranke«, v rujnu lanskega leta v sobranju izjavil, da je sklenjena zveza z balkanskimi državami, so vse stranke ravno zvezo s Srbijo najbolj radostno sprejele in jo odobraval celo one stranke, ki so doslej večalimani proti temu vprašanju rezervirano vedle (Radoslavov, Malinov, Genadiev, Tončev). Toda Srbija je še pred koncem prve vojske in podpisom londonskih preliminarjev sklenila tajno zvezo z Grčijo proti Bulgariji, da si zagotovi ono Makedonijo, katere večji del je bila Bulgariji v pogodbi priznala in glasom katere je imelo brezsporno pripasti Bulgariji Bitolj, Prilep, Veleš, Ohrid, Krivapalanka in Kratovo. Za pretvezo, da izzove z Bulgarijo spor, je Srbija zahtevala revizijo pogodbe, češ, da je v vojski doprinesla več žrtev, nego je bila obvezana. To pa ne odgovarja dejstvu. Bulgarija je, kar je neutajljiva resnica, prišla generalu Stepanoviču pri Kumanovu do Sultantepeja na pomoč z eno (7. rilsko) divizijo, kjer sem bil jaz vojni poročevalec; Srbi so pa zato poslali eno divizijo pred Odrin (timoško). Ta medsebojna pomoč je odgovarjala pogodbi. Srbija končno ni hotela sprejeti pogodbeno natančno določene ruske arbitraže, kakor jo je Bulgarija zahtevala. Iz tega je jasno, da je Srbija pogodbo prekršila, dočim je Bulgarija bila svojim pogodbenim dolžnostim vseskozi zvesta.«

»Kaj pa pri Zletovski reki?«

»Ko je prišlo do incidenta pri Zletovski reki, je dala bulgarska vlada takoj nalog, da se praske precej ustavi in se potom intervencije Rusije v Belgradu in Atenah prizadevala, da tudi Srbija in Grčija boje ustavita, kar pa te dve nista hoteli, računajoč s tem, da izmučeno Bulgarsko premagata.«

»Govorilo se je od srbske strani, da je Bulgarija z neko državo sklenila zvezo proti Srbiji in to še pred ali vsaj za časa prve vojske proti Turčiji.«

»To ni istina. Bulgarija ni razum dogovora s Srbijo in Grčijo imela nobene pogodbe in nobene zveze, niti dogovora ali kaj temu podobnega z nobeno drugo državo in ga tudi zdaj z nikomur nima.«

»Ali je mogoče, da bi si Bulgarija in Srbija kdaj zopet v slovanskem interesu spravili?«

»Kar se tiče slovanskega interesa, je bilo ravno bulgarski javnosti najbolj na njem. To dokazuje naš politični razvoj, ki je dovedel do zveze s Srbijo. Na temelju grško-srbskega dogovora pa so

se ravno interesi slovanstva žrtvovali. Na škodo Bulgarije sta se okrepili Grška in Turčija ter Rumunija in se je uničilo epohalno delo bratske slovanske zveze na Balkanu. Tega ne moreta biti vesela ne bulgarski ne srbski narod. Ogorčenje vsled tega v Bulgariji je tako veliko, da tudi Narodna stranka ne sme niti misliti na to, da bi se spravilo zopet na dan vprašanje obnovitve zveze s Srbijo. Jaz za svojo osebo kot pristaš slovanske vzajemnosti bi živo želel, da se najde modus vivendi med obema bratskima narodoma, a bi stavil za pogoj revizijo bucareškega miru, to je pravično razdelitev Makedonije, tako da dobi Bulgarija svoj legitimni narodni del.«

»Ali bi vam v danem slučaju ne bilo več na — recimo — Carigradu?«

»Mi Makedonije ne moremo pozabiti! Carigrada niti ne maramo. Trakija pa ne pomeni za nas tega, kar Makedonija. Glede Carigrada pa morate tudi pomisliti, da tvori slejkoprej predmet aspiracijam neke druge države.«

»Kakšni politični načrti so vam pred očmi za bodočnost in mislite li res na revanšo?«

»Vprašanje revanše ni aktualno. Kaj pa bodočnost vse krije v sebi, to se ne da predvideti, ker Balkan je še vedno vulkan, katerega more upaliti iskra tudi izven Bulgarije. Glede zunanjih političnih smeri se Bulgarija nahaja v težavnem položaju. Gravitacija napram Rusiji obstoja še danes, zlasti v narodu. Toda zadnja vojska je Bulgarijo dovela v dilemo med interesi slovanske vzajemnosti in specifično življenjskimi interesi Bulgarije. Vprašanje, kateri grupaciji velesil se priključiti, je postalo zato pereče. Dokler se pa ne odločijo Rumunija, Srbija in Grčija, na katero stran pristopijo, tako dolgo tudi Bulgarija ne more zavzeti stališča, ki je ji diktira njena nacionalna eksistenca. (Kar se tiče Rumunije, tudi ona koleba med trozvezo in tripelentento, zdi se pa, da se bo pridružila slednji, ker aspirira imperialistično izvan svoj države, kakor je po dobrih informacijah znano.)«

»Kakšen je notranji položaj v Bulgariji?«

»Popolnoma normalen. Mir in dostojanstvenost, s katerim je bulgarski narod sprejel težke udarce, je občudovanja vreden. Vse stranke so složne v tem, da se je treba izogniti vsakršnim političnim zmedam, ker je nujno potreba, da vsi vzajemno delajo za notranje

ojačenje Bulgarije na kulturnem, gospodarskem in vojaškem polju. Zlasti so popolnoma brez podlage vesti, ki prihajajo preko Rumunije, da se armada punta. Pomislite le, kako hrabro in požrtvovalno so se bili n. pr. bulgarski vojniki iz Dobrudže, dasi so vedeli, da, ko pridejo domov, najdejo svojo rodno grudo zasedeno od Rumunije. Taka armada ni v stanu revoltirati. Naš narod ima drugače priliko izreči svojo besedo.«

»Ali je kaj na različnih vesteh glede dinastije?«

»Proti caru in dinastiji ni absolutno nobenega gibanja. Bulgarski narod je v preteklosti preveč pretrpel na takih krizah (Battemberga!), da bi se hotel zdaj obremeniti s takim vprašanjem. Po konstituciji odločujeta dva faktorja: car in parlament, stranke so pa dolžne, da ma bazi konstitucije delajo za politično osveščenje naroda.«

»Kaj pa gospodarsko stanje Bulgarije?«

»Razume se, da je vojska povzročila mnoge težkoče tudi v tem oziru; trgovci, obrtniki in podjetniki so morali opustiti svoj posel, država je rekvirirala skoraj vso živino, a to se bo vse poplačalo. Kakor je upravičeno upati, se normalne razmere kmalu upostavijo. Bulgarska vlada dela na to, da se naš trgovski kredit v inozemstvu konsolidira kakor je bil preje. Zlasti se prizadevata finančno ministrstvo in Narodna banka, da se to čimprej uredi. Ekonomska okrepitev, to je zdaj naša prva potreba. Tako se bo naš narod zopet preporodil, kajti mi smo trdno uverjeni, da bo zopet pokazal vso svojo veliko narodno in državotvorno silo.«

„Slovenčev“ dopisnik Ivan Bonev rešen.

P. Hristov v Plovdivu.

(Izvirno.)

Plovdiv, 10. sept.

»Slovenčev“ dopisnik Ivan Bonev iz Ak-Bunarja pri Odrinu je rešen. Skozi Jambol je pribežal v zavod asumpcionistov v Plovdivu. O misijonarju Kostu Genčevu ni nobenega sledu; mogoče je, da njegova župnija Kajadžik ni bila opustošena. V zavodu asumpcionistov je nastanjenih 150 katoliških beguncev. P. Hristov je prišel v Plovdiv, da zbere razkrojene katoličane in jih organizira po župnijah.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušček, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Završalo je kakor v ulnjaku, a iz množice so se odzvali glasovi:

»On ni več naš!«

»Omamil ga je urad!«

»Poklone dela v ruski cerkvi!«

»Glas Malinovega je zavladal nad množico in rekel je:

»Na župana se moramo obrniti... tako je postava... toda ker je naš sovražnik hudoben in zvijačen, ne bodimo tudi mi odkritega srca v našem govoru. Izmisli sem si, da bi naredili prošnjo na občinski urad, naj nam postavi kažipot na poti proti Červonki, ker je tam lahko zgrešiti, in, ako dovolijo, potem poprosimo okrajnega glavarja za križ.«

»Velja! To je pametno! Tako bo najbolje!« hvalili so Malinovega.

Sekirski je pa zaklical:

»Načrt je dober... toda če prideš k predstojništvu s prošnjo, tožbo ali s komurkoli, začne tak Herod takoj zmerjati, nazadnje pa pretepe in vrže vun. Hm, morda bi mu pa vrgli nekaj denarja da mu zamašimo gobec?«

»Toda,« zaklical je Bal porogljivo, »tak pasji sin je vedno lakomen darov, to je znano, toda vem, da je prikaz' od samega carja, da za križ ali katoliško cerkev ne smejo jemati darov, kajti sicer bi bilo pri nas kmalu vse polno križev in cerkvic. Iskati moramo drugega načina.«

Ljudje so se silno začudili, da se Bal tako razume na postave, vsi so pa tudi takoj priznali, da mora res biti tako, kajti kako da bi ne dali ljudje vladi zadnjega groša za križ ali katoliško cerkvico ali vsaj kapelico.

»Če se gre za način, jaz imam nek načrt,« zaklical je Šelog glasno.

»Kakšnega? Govorite!«

Šelog je potegnil po lepih, svetlih brkah, pogledal veselo in rekel:

»Nas vedno tepejo in zasramujejo po uradih... saj je znano... toda njihova postava prepoveduje tepsti nosečih žensk, celo zapreti jih ni dovoljeno, ker taki ženski je blizu nesreča ali celo smrt... Mislim torej, ko dobimo od občine dovoljenje, da smemo postaviti križ, bi izbrali v naši vasi nekaj nosečih žensk, ki naj gredo s prošnjo k okrajnemu glavarju. Mora jih poslušati, tepsti jih pa ne sme.«

»Res je! Prav imaš! Svet je dober in moder.«

↑ Povelje.

»Toda ali se bodo našle take ženske in če pojdejo?« je zaklical nekdo.

Pri teh besedah se je dvignila Šelogova Vikta, mlada in čedna ženska v šestem mesecu in izpregovorila glasno:

»Pojdem jaz prva, če treba se vlečem na kolenih za našo sveto vero.«

»Jaz tudi!... Jaz tudi!... zaklicale so nekatere, druge so pa žalostno vzdihnille, da ne morejo iti prosit za križ, ker niso v takem stanju.

»Toda moramo hiteti,« izpregovoril je Malinov, »kajti ko se vime pravoslavni pop iz Holma, nam bo takoj delal težave. Kadar pa prinesejo ženske dovoljenje od glavarja, ne čakajmo na gubernatorjevo dovoljenje, ampak postavimo takoj križ.«

»Seveda, takoj na delo!« so zaklicali radovoljno.

»Od župana,« rekel je Sekirski, »bom jaz dobil dovoljenje za kažipot, ker sva v botriji, ženske naj gredo pa jutri k okrajnemu glavarju.«

»Dobro, dobro!«

Malinov je snel klobuk in hotel ravno začeti molitev, kar se je naglo od kraja gozda razleglo kukanje.

Vsi so se zmedli in boječe pogledali okrog.

Malinov je trenotek poslušal, potem pa rekel z mirnim glasom:

»Priredili so lov na nas in radi bi

nas obdali, toda gozd je prost... hm... razpršite se, eni proti Nametom, drugi proti Červonki in tiho v grmovju... jaz ostanem tu s Stankom in Marcelkom, dokler ne zakličem: S pota! Potem pojdite ob mejah proti vasi.«

Poslušali so ga brez mrmranja, kajti vedeli so, da je prebrisan in iznajdljiv človek, ki dela vse po potrebi in okoliščinah.

Pritekli so dečki, ki so stali na straži in sporočili, da gredo proti gozdu djak, stražniki, dva objezdника in vaška policija.

»Pojdite k svojim, a tiho,« jim je zapovedal Malinov; Stanku pa: »Teci, kar imaš sape, po Franka, ki stoji na preži pri močvirju in priteci z njim naglo!«

Ko je Stanko zginit za grmovjem, se je obrnil k Šelogu in Marcelku:

»Zapojmo na vse grlo: Kdor se pod tvoje varstvo, obenem lomite in zbirajte suhljad.«

Razumeli so takoj zvijačo Malinovega, da hoče pritegniti vse preganjevalce k sebi, in niso varčevali z glasom.

In po gozdu se je razlegla pobožna pesem, odmev je pa še povečal glasove.

Djak, ki je prvi izsledil zborovanje in poklical stražnike, mimoidoče objezdнике in policijo, je, ko je zaslišal na kraju gozda pesem, dal znamenje,

Razglas kralja Petra na prebivalstvo v novih krajih.

(Brzjav našega dopisnika.)

Belgrad, 11. septembra 1913.

Kralj je na prebivalstvo v novih krajih izdal naslednji razglas:

Mojemu dragemu narodu osvobojenih in prisposojenih pokrajin!

Z mojim današnjim proglasom so vaše pokrajine na podlagi sklenjenih mednarodnih sporazumov priključene kraljevini Srbiji. Po zaslugi in junaštvu moje hrabre vojske smo sedaj zopet zedinjeni v bratskem kolu, kakor so bili tudi naši pradedi preje, nego nas je ločila zgodovinska usoda. Sedaj nas nobena sila več ne more razdružiti, niti vas iz srbske vskupnosti iztrgati. Dokler se potom zakona ne odloči vaša uprava, vse vaše pravice in dolžnosti, dotlej se boste zvesto pokoravali odredbam, katere jaz predpišem in odredbam, katere bodo na tej podlagi izdajale moja vlada in vse druge državne oblasti. Vsa moja skrb bo, kakor sem rekel v svojem proglasu, obrnjena na to, da boste vi vsi, brez razlike vere in rodu, v vsakem oziru zadovoljni, prosveteni in zaščiteni s pravico in varnostjo, katere vam bo zagotovila vlada svobodne Srbije. Vsi boste enaki pred zakonom in pred oblastmi. Vsakogar vera, imetje in osebnost se bodo spoštovali kakor svetinje. Moja vlada bo brez prestanka delala na prosvetnem, gospodarskem in vsakem drugem polju našega napredka. Pa tudi vi morate iz vseh sil prijeti za delo in vreči od sebe dosežane zablode, razdore in neslogo, da tako složno v bratskem objemu izbrisemo z lica vaših lepih domačih krajev vse sledi dolgega suženjstva. Tako vam bo zacvetela sreča in tako boste v kratkem času dohiteli svoje brate v starih mejah Srbije in se z njimi v vsem zenačili, in potem boste mogli vsi skupaj dohiteti tudi ostale prosvetene evropske narode. Na tem potu vas bodo vedno spremljale najtoplejšje želje srbskega kralja. Jaz prosim vse-mogočnega Stvarnika, naj vas ravnotako spremlja tudi njegov blagoslov.

Živeli vsi moji zvesti sinovi in podaniki!

Peter.

Balkanski dogodki.

NOVA ZAHTEVA PORTE.

Carigrad, 10. septembra. Porta izdela noto velesilam, ki zahteva, da se priznajo Turčiji v zapadni Traciji gotove pravice glede na zaščito ondodnega mohamedanskega prebivalstva.

RUMUNSKA DEMOBILIZACIJA.

Bukarešta, 10. septembra. V nedeljo izide kraljevski dekret, s katerim se postavi rumunska armada po dovršeni demobilizaciji v mirovno stanje.

GRŠKA IN FRANCIJA.

Atene, 10. septembra. »Agence d'Athenes« poroča: Časopisje in javno mnenje je vznemljeno radi komentarjev, ki jih vzbujajo odgovori grškega kralja Konstantina na nagovor nemškega cesarja Viljema. Naglašajo, da Grki nikdar ne pozabijo velikih zaslug, dobrohotnosti in pomoči, ki jo je Francija vedno Grški izkazovala kakor tudi ne generala Eydouxa in francoske vojaške misije. Časopisje izjavlja, da se

naj se preganjevalci vedno bolj bližajo polkrogu in mel si roke radosti, ter zašepetal podčastniku, ki je stal poleg njega:

»Imamo puntarje!«

Pesem ni prenehala, ampak se naraščala, kajti med tem sta prišla še Stanko in Franek, in predstavitelj vlade so se približali v skoraj sklenjenem polkrogu ljudem, ki so nabirali suhljad.

Prvi je stopil podčastnik kot najvišji po službi k Malinovemu in zaklical strogo:

»Kaj delaš?«

»Ali ne vidite, da nabiram gorivo?«

»Zakaj se pa dereš kot pes?«

»Da mi je bolj veselo pri delu.«

»Približal se je djak in drugi in gledali razočarani na kmete, na napreženi voz, a djak je rekel nezaupljivo:

»Malinov, kako pa da si šel na večer po gorivo?«

»Škoda mi je delavnega dne, pa sem vzel še štiri na pomoč, da naložimo hitreje.«

Objezdni in stražniki so pogledali na djaka zaničljivo in rekli:

»Tepec, pokvaril nam je čas!«

»In bilo je tako veselo,« je vzdihnil drugi.

Malinov je mirno obrnil konja proti enemu izmed stražnikov, a dasiravno je bil še jako daleč, zakričal je na ves glas:

»S pota! S pota!«

(Dolje.)

kraljev govor ne sme tako tolmačiti kakor ga v Franciji tolmačijo. Kralj je govoril zgolj o hrabrosti grške armade in glavnega stana, katerega člani so se v Nemčiji izobrazili. Javno mnenje živahno želi, da se razbline ne-sporazumljenje, ker kraljev govor ni bil proti Franciji naperjen.

TAKE JONESCU O AVSTRIJSKO-RUMUNSKIH ODNOSIH IN BODOČNOSTI BULGARIJE.

Dunaj, 9. septembra. Ob svojem povratku iz Pariza je rumunski notranji minister Take Jonescu sprejel poročevalca »N. Fr. Presse« in se o političnem položaju na Balkanu izjavil v glavnem naslednje: Mnenje, da se je razmerje med avstro-ogrsko monarhijo in Rumunijo po zadnjih dogodkih ohladilo, je napačno. Mi smo delali svojo politiko in ščitili svoje koristi. Avstro-Ogrska si je pri tem prizadevala med Rumunijo in Bulgarijo upostaviti prijateljsko razmerje in jaz le konstatiram, da se je to prizadevanje grofa Berchtolda izjalovilo samo vsled kratkovidnosti takratne bulgarske vlade. Sedaj, ko je, kakor upamo, na Balkanu za dolgo časa zagotovljen mir, je minulo pozabljeno. En oblak sicer slejkoprepj ostane med Avstro-Ogrsko in Rumunijo, in to je položaj naših soplemenjakov na Sedmograškem, toda to se ne tiče oficijelnih zunanje-političnih odnosov med monarhijo in nami. — Kar se tiče težkoč, ki so nastale ob revizijskem vprašanju bucareške mirovne pogodbe, so z vprašanjem samim bile pokopane tudi težkoče. Avstro-Ogrska in mi imamo toliko skupnih interesov, da ne uvidim, čemu bi staro prijateljsko razmerje ne moglo trajati še naprej. — Z Bulgarijo bodo naši odnosi lahko vedno dobri, ako ne bo kazala težnje po revanši. Sicer pa zelo dvomim, da bi mogla ta dežela kaj kmalu misliti na revanšo proti Srbiji in Grčiji. — Izmed vseh držav, ki so bile po zadnjih dogodkih na Balkanu prizadete, je Bulgarija najbolj potrebna miru. Seveda kar nič ne dvomim, da si bo ta dežela zopet opomogla in se okrepila. Saj dežela, ki je s toliko mirnostjo in samozatajevanjem prenesla razočaranje v svojih najlepših sanjah, ki jih je sanjala glede Macedonije, ki je tako hitro obračunala s prošlostjo in se zrižva oklenila mirnega dela — taka dežela za bodočnost ni izgubljena! Z revanšo pa bo seveda morala počakati in se sploh zavedati, da bo imela vselej proti sebi oba sedanja zaveznika: Grčijo in Srbijo. Pa tudi mi imamo svoj interes na tem, da ostanejo stvari na Balkanu v tistem redu, kakor ga je ustvaril bucareški mir. S tem pa seveda ni še rečeno, da se je ustanovila nova balkanska zveza brez ali proti Bulgariji. Vsekako se bosta Srbija in Grčija proti Bulgariji vedeli zavarovati. — Odrinsko vprašanje je načelno itak že rešeno; Odrin in Tracija sta za Bulgarijo izgubljena. Bulgarsko-turška pogajanja bi se znala sicer po stari orientalski navadi dolgo vleči, ko bi ne bilo finančnega vprašanja. Tako Turčija kakor Bulgarija se nahajata v hudih finančnih stiskah in nujno potrebujejo posojila, ki ga pa, kakor dobro veda, ne bosta dobili, dokler se ne pobotati. Zato bosta hiteli k miru. Sicer vem, da bi bili v Avstriji pripravljeni posoditi Bulgariji neko gotovo vsoto, toda to bi zadostovalo komaj za najnujnejše potrebe in bi bila glede glavnega posojila slejkoprepj navezana na Pariz, ki bo seveda raje zadovoljil grške in srbske denarne potrebe. Ne rečem preveč, ako pravim, da Bulgarija takoj in nujno potrebuje 600 do 800 milijonov. — Kar se tiče Grčije v bodočnosti lahko odgovorim z besedami ministrskega predsednika Venizelosa, ki mi je svoj čas v Bukarešti rekel: »Mi bomo delali grško politiko.« In ravno to lahko zagotovim glede naše bodoče politike: delali bomo rumunsko politiko, kar pa seveda ne bo oviralo, da naši odnosi do avstro-ogrsko monarhije ostanejo prijateljski.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

Peter.

krščansko-socialni zbornični podpredsednik Juckel. Baval se je tudi z balkanskimi dogodki in ostro kritiziral politiko grofa Berchtolda, ki ni dosegla niti najmanjšega uspeha, pač pa odbila od monarhije vse doslej prijateljske balkanske države, vrhutega pa še skalila razmerje do Nemčije in ustvarila v Albaniji vir za bodoče spore z Italijo. Ako dunajsko časopisje kljub temu sedaj silno hvalisa diplomatične sposobnosti grofa Berchtolda, treba le vprašati: »Koliko je to grofa Berchtolda stalo?« Zanimivo je, da je »Deutsches Volksblatt« ravno gornji hudi pasus izpustil.

STAPINSKI IN CANADIAN PACIFIC.

Krakov, 10. septembra. »Glas Narodu« piše: »Minister vit. Długosz je skušal ob priliki obiska pri namestniku Korytowskem objaviti neke pritožbe proti dežel-nim organom v imenu gosp. Stapinskega. Nato je vzel namestnik iz svoje pisalne mize sveženj spisov, ki je bil konfisciran v lvovski pisarni Kanadske družbe. Vse-bina teh spisov kompromitira rusinskega poslanca Petrijkega in tudi poslanca Stapinskega kot agenta Kanadske družbe. Ko je minister Długosz pogledal v akte, je opustil vsak zagovor Stapinskega.« »Glas Narodu« trdi nadalje, da bo več uglednih poslancev izstopilo iz poljske ljudske stranke.

NAŠI BODOČI DREADNOUGHTI.

Dunaj, 10. septembra. »Zeit« poroča, da bodo oborožili naše bodoče dreadnoughte s 356 cm topovi, ker so tudi druge pomorske velesile pomnožile kaliber glavnega orožja: ladjinih topov. Nove topove izdelala, kakor je to tudi dozdaj bilo običajno Skodova akcijska družba v Plznu. Poizkusne topove že preizkušajo. Tehtal bo novi top, ki bo dolg 45 kalibrov (skoraj 16 metrov), 70.000 kg; topovi dreadnoughtov Tegetthoffovega tipa (30'5 kaliber) tehtajo 9000 kg manj. Novi dreadnoughti dobé po 10 takih topov, ki bodo v petih dvojnatih stolpih sredi ladje tako nameščeni, da bodo vsi topovi lahko istočasno v eno stran streljali. Nastavljenje topov bo torej drugačno kakor na dosedanjih štirih dreadnoughtih, ker so nastanjeni topovi v tripelstolpih, ki so se sicer dobro obnesli, a jih le ni nobena večja morska sila uvedla. Tripelstolpe so zgolj mornarice druge vrste (Italija in Rusija) uvedle, a Italija se je že vrnila k dvakratnim stolpom. Tripelstolp je sicer veliko lažji, dasi ima ravno toliko topov, a se zaradi njegove obsežnosti tudi lažje strelja nanj kakor na dvojnati stolp, in če tripelstolp ni več sposoben za boj, to splošen artiljerijski odpor bolj oslabi, kakor pa če sovražnik uniči en dvakraten stolp. Nadalje nameravajo ojačiti pri naših novih dreadnoughtih tudi krov z ozirom na možnost, da bi se ladja obstreljevala iz zrakoplovov in opremijo nove dreadnoughte tudi s topovi proti zrakoplovom. Novi dreadnoughti bodo 25.000-tonske vsebine.

KONKORDAT SRBIJE Z VATIKANOM.

Belgrad, 10. septembra. (Avstrijski korespondenčni urad.) Komisija, ki se je že lani v naučnem ministrstvu ustanovila, da proučuje sklepanje konkordata med Srbijo in Vatikanom, je dokončala pripravljala dela in se kmalu odpelje v Rim, da se prične z apostolsko stolico pogajati. Po izdelanem načrtu se ustanovi v Belgradu nadškofija, kateri bo podrejena srbska katoliška duhovščina. Nadškof bo izvoljen že koncem letošnjega leta.

VELIKE FRANCOŠKE VAJE.

Castel Sarassin, 10. septembra. Letošnjih velikih francoskih vojaških vaj, ki se jutri prično, se udeleži 100.000 mož. Vadijo bodo od 11. do 17. t. m.

KITAJSKA MOBILIZUJE.

London, 10. septembra. »News« objavlja iz Pekina brzjavko, po kateri kitajska osrednja vlada japonske zahteve odklanja. Vlada je istočasno sklenila, da mobilizira znaten del kitajske armade.

KOLERA V GALICIJI.

Dunaj, 10. septembra. Sanitetni odelek notranjega ministrstva razglašajo, da se je v galiskem okraju Skolo dognala kolera.

KONFESIONALNA AFERA V BOSNI.

Sarajevo, 10. septembra. Začetkom letošnjega leta je izginila iz hiše svojih staršev 22 let stara srbska diurnistinja Georgija Pavlović. Njeni materi je nadškof Stadler naznanil, da hoče njena hči postati katoličanka. Materi je Pavlović pisala iz samostana, da je srečna, da je postala katoličanka, da hoče postati redovnica in da obiskuje učiteljico. Ko je danes dopoldne šla Pavlović iz samostana v šolo, jo je mati z več Srbi odvedla. Nadškof Stadler je zato pri deželnem načelniku protestiral, več srbskih poslancev je pa pri deželnem komisarju zahtevalo, naj se deklica zopet materi izroči. Ker je hči polnoletna, je morala Pavlović sama izjaviti, kaj da hoče storiti. Danes popoldne je Pavlović izjavila, da se hoče k svoji materi vrniti. Zadeva je Srbe zelo razburila.

ŠE ENA NESREČA V ZRAKU.

Lipso, 10. septembra. V lopo niso mogli takoj spraviti radi močnega vetra zrakoplov »L. Z. I.«, dasi ga je 150 oseb držalo. Močan zračni sunek je zrakoplov dvignil, dva vojaka sta bila potegnjena kvislu in sta padla 150 m visoko ter se ubila.

ENAJSTLETNI DEČEK UBIL SVOJEGA OČMA.

Inomost, 10. septembra. Enajstletni Jožef Prieth je včeraj ob 6. uri jutraj javil, da je njegov oče Martin Ruepp, s katerim sta pasla na Malserbergu, ponoči umrl. 75letni Ruepp je bolehal na srčni bolezni, zato so dečku verjeli, a kljub temu je orožništvo pregledalo mrliča, ki je ležal na tleh z rano na čelu. Na lice mesta se je nato podala sodna komisija, kateri je deček končno priznal, da je zavrtno s sekuro očma ubil.

Kalastrola zračne križarke »L. I.«

O nesreči, ki je zadela nemški mornariški zrakoplov »L. I.«, se še poroča:

Zrakoplov je zapustil otok Helgoland po 7. uri zvečer. Vreme se je zvedrilo, a čez pol ure so opazili, da se dviga severno-zahodno črn oblak. Zrakoplov so sicer takoj obrnili močno proti zahodu, da se oblaku izognejo, a bilo je že prepozno. Nebo je popolnoma začrnelo, izbruhnil je vihar, kakršnih na Helgolandu ne pomnijo veliko. Vihar se je nenadoma obrnil z jugo-zahodne v vzhodno smer in je potisnil zrakoplov v deževni oblak, ki je pritiskal zrakoplov v nižino. V strašnem viharju krmila niso mogla delovati, čez nekaj minut že je sprednja gondola zadela na morje s tako silo, da je moralo biti moštvo s častniki takoj omamljeno in zato niso mogli na svojo rešitev misliti. Sprednja gondola se je potopila, moštvo zadnje gondole je ohranilo toliko hladnokrvnosti, da se je pre-skrbelo z rešilnimi pasovi. Morski valovi so razbili aluminijevo ogrodje. Večina moštva se je nahajala v sprednji gondoli, zato so le sedem mož rešili. Po brezžičnem brzjavu so takoj vse brodoge o nesreči obvestili. Linijska ladja »Hannover« in torpedni čoln št. 107 sta takoj pripluli na lice mesta. »Hannover« je rešila 4, torpedovka pa 3 zrakoplovce.

Jutranji listi poročajo: Ob uničenju »L. I.« so pri nezgodi Zeppelinovih zrakoplovov prvič tudi ljudje smrtno ponesrečili. »L. I.« je pred nesrečo brzjavil, da se mora radi viharja na morju izkrcati in da prosi pomoči. Radi mraza se je plin zelo stisnil skupaj in so tudi 2400 m³ plina izgubili, ker so se ves čas visoko v zraku nahajali. Teža posadke je palogama postala zato večja, kolikor je mogel zrakoplov nositi; zrakoplov je začel zato hitro padati. Ves vodni balast so izpustili, da bi zrakoplov počasnejše padal, a teža je bila prevelika in je zrakoplov padal z naglico 20 do 22 metrov v sekundi. Vojakov je bilo zato toliko v zrakoplovu, ker so nameravali v zraku 30 ur vaditi. Zrakoplov je moral plavati vedno 1300 do 1500 m visoko, da je bil varen pred kroglijami, ker so bile vaje slične vajam ob vojski.

Iz Kuxhavna v Hamburg so prepeljali rešenih šest mož ponesrečenega zrakoplova.

Nemški merodajni strokovni krogi izjavljajo, da je sicer nesrečo povzročilo izredno slabo vreme pri Helgolandu, a tudi to, ker je bil zrakoplov preobložen, je bil predolgo v službi in je izgubil veliko plina, ne da bi bilo dovolj balasta na razpolago.

Cesar Viljem je bil včeraj izredno slabe volje; zvečer je došlo poročilo o nesreči pri Helgolandu; cesarja je poročilo zelo pretreslo. Radi nesreče je odpadla name-ravana razsvetljava.

Rešeni zrakoplovci izjavljajo, da je zrakoplov tako hitro padal, da posadka sploh ni mogla misliti na rešilna dela. Katastrofa je trajala komaj net sekund. Ob 6. uri 25 minut je zrakoplov še križaril v zraku, ob 6. uri 35 minut je pa že ležal na morju.

Svobodomiselci v Rimu proti katoliškim telovadcem.

O priliki obiska katoliških telovadnih društev v Rimu dne 8. t. m. se je zopet jasno pokazalo, kdo vlada v modernem Rimu. Policijski prefekt je vsled groženj prostozidarsko - svobodomisljsko - anarhistične poulične kli-ke, ki se zbira v društvu »Giordano Bruno«, prepovedal že dovoljeni slavnostni sprevid katoliških telovadnih društev. Društva so morala korakati v majhnih skupinah po 20 mož z zaviti-mi zastavami, brez godbe in bobnanja. Špalir je tvorila policija, bataljon pehote, švadron konjenice in celo oddelek artilerije! Ko so telovadci prišli iz late-ranske cerkve, so jih v daljših presled-kih in majhnih skupinah s silo rinili v najrazličnejših smereh, tako da so ne-katere skupine šele po dolgih ovinkih in večurnih zamudah prišle na zbirali-

šče pri Sv. Petru. Lahko si je misliti, kako neprijetno je bilo blodenje po rimskih ulicah v najhujši vročini zlatosti za inozemske skupine, ki niso poznale poti. Poulična druhal je kljub tem nezaščitanim odredbam policije dala duška svojim čustvom in hrulila mlade telovadce z zasramovanjem in klicanjem: »Dol z Vatikanom!« Posébnost so vzeli na piko avstrijsko skupino — borih 13 telovadcev, ki so morali na povelje policije sneti svoje črno-rmenetrakove; nato so jih po sili spravili v tramvajski voz in jih pod policijskim spremstvom odpeljali k Sv. Petru. Belgijsko skupino je hotela poulična druhal napasti, ker je belgijske barve pomotoma smatrala za avstrijske. Na trgu Colonna so svobodomiselnost - anarhistični življenji nameravali prirediti veliko protidemonstracijo in potem nenadoma udreti pred avstrijsko poslaništvo, a se jim je stvar izjalovila. To je res značilno za moderni Rim. V njem se smejo s svojimi prireditvami javno šopiriti najhujši revolucionarni elementi, katoliški tujci, ki nimajo s politiko ničesar opraviti, se pa na ulici še pokazati ne smejo. Blaženi Trst in njegovi renjiki!

Štajerske novice.

Štajerski deželni zbor. Zaradi štajerskega deželnega zbora so si sedaj Nemci v laseh. Krščanski socialci, nemški nacionalci in veleposlovstvo ne mara deželnega zbora, dokler se državne finance ne uredijo in z njimi določijo prispevki deželam. Pančeva gospodarska stranka in oni nemško-nacionalni krogi, ki se zbirajo okoli »Tagesposten«, pa bi radi razpust deželnega zbora in razpis novih volitev. Pančeva stranka se je za volitve že zvezala z liberalno kmečko stranko in si razdelila mandate na Gornjem Štajerskem. Ta zveza je prišla na dan, a volitev vendarle ne bo, medtem pa dobijo krščanski socialci časa dovolj, da poagitarajo proti zvezi Panca z liberalci. Krejanje med Nemci je tako veliko, da so čisto pozabili, se zadržati v Slovenice.

Slovenska kmetijska šola. Gospodarska izobrazba je za naše kmečke sinove nujno potrebna, to uvideva vsak pošten rodoljub. Na Štajerskem imamo Slovenci edino kmetijsko šolo v Št. Jurju ob j. ž., katera nudi kmečkim sinovom v vsakoletnih desetmesečnih tečajih dovolj pouka za vse panoge gospodarstva, in sicer v slovenskem jeziku. Te dni je treba zopet vposlati priklage za vstop v to šolo. Za udeležence učence so na razpolago tudi prota mesta ter stipendije okrajnih zastopov in denarnih zavodov. Pojasnila daje ravnateljstvo kmetijske šole v Št. Jurju ob južni železnici.

Župnijski izpit so napravili te dni v Mariboru sledeči č. gg.: Rajmund Bratanič, kaplan pri Sv. Pavlu pri Preboldu; Martin Jurhar, vikar v Konjicah; Blaž Dvoršak, kaplan pri Sv. Juriju ob j. ž.; Franc Škof, kaplan v Kamnici; Jožef Škvarc, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah; Ivan Žagar, kaplan v Vojniku. — Izpraševalni komisiji je predsedoval kanonik mil. g. Jož. Majcen.

Prireditve v nedeljo, dne 21. septembra. Velik mladeniški shod v Brežicah za Posavje, enak shod za ormoški okraj v Ormožu. Tu govori dr. Hohnjec. V Ribnici na Pohorju se ustanovi mladeniška in dekliška zveza. Govori nadrevizor Pušenjak.

Naše prireditve prihodnje nedelje. Deželni odbornik in državni poslanec dr. Verstovšek zboruje v nedeljo, 14. t. m., po cerkvenem opravilu v cerkveni hiši v Razboru pri Slovenjgradcu. — Na Hojčinu blizu Ptujja bo v nedeljo slovesno odprt nov Društveni dom, za katerega so domačini in drugi rodoljubi mnogo žrtvovali. Otvoritvena slavnost bo združena z veselico in raznimi prireditvami. Slavnostni govor ima profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Hajdinska mladina se na prireditve vrolo pripravila. Žeteli je, da se na Hajdino sedaj vendar ustanovi Orel, kateri bi bil kot slovenska predstraža pred »Štajerčevim« metropolo v vsakem oziru velikega pomena. — V Ormožu imata mladeniška in dekliška zveza običajni mesečni shod v prostorih ormoške posojilnice ob 3. uri popoldne. — V Lutomeru pa se bodo postavili vrli naši Prleki in Prlekinje. Ob 7. uri zvečer bo v Kukovčevi dvorani velika Konstantinova slavnost s slavnostnim govorom in raznimi drugimi prireditvami. Govor ima kmečko dekle Micika Karba. — V Motniku se vrši po večernicah Konstantinova slavnost. — Pri Sv. Juriju ob j. ž., tej vrli naši trdnjavi blizu Celja, pa praznuje tamošnja katoliška požarna bramba v Katoliškem domu veliko slavnost.

Častno članstvo. Od Sv. Antona v Slov. goricah se nam poroča: Občine

Sv. Anton, Andrejci, Brengova, Cogetinci, Cagona, Zupetinci in Smolinci so imenoval domačega župnika č. g. Antona Vraz za častnega občana. V kratkem se mu izroči lepa častna diploma. — Tržki občinski odbor na Rečici ob Savinji je imenoval mozirskega nadučitelja g. Franca Praprotnika začasnega občana in sicer z ozirom na zasluge, ki si jih je g. Praprotnik pridobil za povzdigo sadjereje. — Občinski odbor Slivnice pri Mariboru pa je imenoval vč. g. duh. svetnika Franca Hirtija povodom njegove 25letnice župnikovanja v Slivnici častnim občanom.

Mozirje. Častni občan. Trški občinski odbor na Rečici je v svoji javni seji dne 2. septembra 1913 imenoval gosp. Franc Praprotnika, nadučitelja v Mozirju, častnim članom in mu podelil po deputaciji 5 občnih odbornikov častno članstvo za neveljive zasluge 40letnega delovanja in razširjenja prevažne kmetijske stroke — sadjereje — ki je s svojim »stvarečim« duhom uveljavil sloves spodnještajerskega sadjarstva. Gospodu slavljenju, ki je najbolj vesel, ko drevesa dobro rodi, želimo, da bi še dolgo vrsto let deloval domoljubno v korist in napredek dobrega našega ljudstva. — Kmetje sadjereji.

Rečica ob Savinji. Tukaj se je ustanovila po dež. živinorejskem nadzorniku g. Martin Jelovšku velevažna kmetijska panoga: »bikorejska zadruga«, kar se najtopleje pozdravlja, ker dobi naša visoko stoječa rečiška živinoreja zopet nov vir napredka. Plemenski bik se bo kupil dne 20. septembra 1913 na razstavi marijadvorske pasme pri živinorejski zadrugi v Neumarktu, okraj Murau. V rejo prevzame bika vrli posestnik, živinorejec Jože Fužir, po domače Poličnik.

Okraj Gornjičgrad bo gradil v Pustempolju čez Dravo nov most, kojega stroški so proračunani na nad 10.000 kron.

Nesreče. Iz Ptujja nam poročajo: V sredo popoldne, dne 3. t. m., je utonil v Dravi 3½ leta stari Vinko Lubeč, ki se je najbrž igral v čolnu in padel v vodo. Oče je ravno reševal iz Drave neke konje, med tem mu je pa otrok utonil. — V torek, dne 2. septembra, je začelo goret pri Veseliču v Stonjih pri Ptujju. Pogoreli so trije posestniki, med njimi tudi Stefan Kostanjevec, kateri je tudi lansko leto pogorel. Zažgalo je ba je neko dekle.

Bela zastava je vihrala dne 7. septembra zjutraj raz kozjanske okrajne sodnije, v znak, da ni nobenega neprosto voljnega »gosta« v njej. A zastava je morala skoro izginiti, ker je došel nek dolgoprimež delat »pokoros«. Letos je drugokrat vihrala bela zastava na sodniji v Kozjem.

Bela žena. V Rešanju pri Rajhenburgu je umrla vrta mladenka Marija Ribič, članica Marijine družbe. — V Žerovincih pri Svetinjah je umrl vnet našinec Anton Rauter, star 49 let.

Maribor. Vpisovanje v prvi razred tukajšnje gimnazije se vrši dne 16. septembra od 9. do 11. ure popoldne. Sprejemne izkušnje bodo dne 17. septembra ob 10. uri popoldne. Začetek šolskega leta p a je dne 18. septembra.

Maribor. Pri mizarskem mojstru Kolariču na Franc Jožefovi cesti je v ponedeljek, dne 8. septembra, izbruhnil požar. Zgorelo je velika zaloga desk in drugih mizarskih priprav. Škoda je ogromna, baje od 10 do 14 tisoč kron, a je krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, se še ne ve.

Poroka. Pri Sv. Križu na Murskem polju se je poročil član tamošnjega bralnega društva g. Jožef Gala s cerkveno pevko Jožefo Kovačič.

Strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Kozeleta v Stolovniku pri Rajhenburgu. Zgorelo je celo poslopje in z njim vred seno ter ves živež, katerega so malo dni poprej spravili v shrambo. Zgorel je tudi en vol. Cela družina se nahaja vsled tega v veliki stiski in bedi. — Od Sv. Martina na Pohorju se nam poroča 8. t. m.: Petek zvečer je na našem Pohorju divjala huda nevihta, taka, da je že stari ljudje ne pomnijo. Udarila je v hleve posestnika Vošnika, kateri so pogoreli. Zgorela je tudi vsa krma in veliko nezmlačenega snopja. K sreči so se rešili živino in hišo. Zavarovan je bil samo za 900 K, škoda je seveda desetkrat večja. Resen opomin našim ljudem, da si dajo svoja poslopja zavarovati za bolj primerne svote.

Deklamacijski večer v Mariboru. Gg. Milan Škrbinšek, režiser in igralec, in Josip Šest, igralec, prireditva v ponedeljek, dne 15. t. m., v mariborskem »Narodnem domu« deklamacijski večer. Začetek ob osmih.

Gad je plčil pred kratkim v vno gradu posestnika Strnada v Kolovniku pri Rajhenburgu. Moral je takoj v bolnišnico, kjer se je zdravniku po daljšem trudu posrečilo, mu rešiti življenje.

Dnevne novice.

Čudni Slovani so ljudje pri »Dnevu«; zanje je Slovan le tisti, ki ga oni za Slovana štemljajo. Te dni je prišel na svojem potovanju po Evropi v Ljubljano gospod Georgij T. Pejev iz Sofije. Slovanska gostoljubnost ne zahteva od nas samo, da takega gosta ljubeznivo sprejmemo, ampak tudi, da se za njegovo mnenje in želje zanimamo. Zakaj gospod G. T. Pejev je odličen publicist, poslanec, nacionalni ekonom in vpliven član »Narodne stranke« v Bulgariji. Znano pa je tudi, da je Pejev uverjen slovanoljub, kar je že dokazal, in oserbito prijatelj slovenskega naroda. Če zdaj človek pomisli, kakšna strašna katastrofa je zadela bulgarski narod in da je ne naravno, če čutijo bulgarski rodoljubi potrebo, to gorje olajšati, kolikor je sploh mogoče, potem se nihče ne bo čudil, če je g. G. T. Pejev poiskal v Ljubljani mimogrede prilike, nasproti svojim častniškim kolegom razložiti bulgarsko stališče. To je tembolj razumljivo, ker je bila Bulgarija za časa vojske popolnoma od vsega sveta odrezana. Dočim je bil njenim nasprotnikom evropski tisk ves čas na razpolago. Človek stoji končno lahko na tem ali onem stališču, pa vendar ne bo odklanjal, informirati se na obeh straneh, če hoče varovati količjak objektivnost. Gospod Pejev pa ima pravico, da ga poslušamo, še posebno zato, ker je priznan slovanski publicist, in slovenski častnikarji izpolnjujemo le načelo lojalnosti.

Če mu damo besedo v naših listih. Zato je pa skrajno grdo, če ljubljanski »Dan« v svoji današnji številki g. G. T. Pejeva tako vehementno napada, češ, da je »emisar bulgarske vlade«, da se kot slovanoljub »hlini«, da »obrekuje Srbijo« itd. Recimo, da bi bila Srbija v zadnji vojski premagana. Ali bi bilo prav, če bi v tem slučaju slovenski listi napadali srbske publiciste in politike, če bi prišli k nam razložiti svoje težave, računajoč na simpatije, ki jih Slovenci goje do vseh Jugoslovanov, češ, da so plačani emisariji, ki naj rajši doma ostanejo? Če se kdo ni strinjal z bulgarsko politiko, svobodno mu, toda kazati vrata narodu in njegovim zastopnikom v nesreči, to je grdo in nebratsko. Kaj se bomo prepirali, kdo je začel vojsko! To vé »Dan« ravnotako malo kakor mi. Bulgari so stali na stališču sklenjene in podpisane pogodbe, glasom katere jim je pripadalo, kar so zahtevali, Srbi so pa zahtevali, da se pogodba izpremeni in vsled tega se je začela vojska, naj jo je začel Peter ali Pavel. Če bi »Dan« govoril v svojem imenu, bi človek končno nič ne rekel in pustil »Dan«, naj napada slovanskega gosta, če že ne pozna drugih manir — toda ne more se trpeti, da »Dan«, glasilo par liberalnih mladincov, govori v imenu celega slovanskega naroda! To je več kot predrzno. Slovenci smo odnekaj prijatelji vseh Jugoslovanov in smo ostali zato tudi prijatelji Bulgarije v njeni sedanjí veliki nesreči. Celó liberalni »Obzor« v Zagrebu stoji na tem stališču in ni G. T. Pejevu odrekol prostora v svojem listu; desetkrat grše bi bilo, če bi to storili Slovenci. Slovenci smo želeli, da se na Balkanu ustvari novo stanje na podlagi bratstva med obema jugoslovanskima plemenoma; če se pa to ni zgodilo, nimamo ne pravice, ne poklica, se na stran samo enega postaviti. G. Pejev pa naj bo uverjen, da »Dan« nikakor ne izraža mnenja slovanskega naroda, ampak le mnenje par v naši politiki čisto brezpomembnih ljudi, kojih glas ne sega en km od tiskarne, kjer se tiska. Slovanski narod prirčno pozdravlja svojega dražega gosta!

Nemci pri koritu. Češki Nemci so postali na ministrskega predsednika hudi, ker ni hotel biti tako krivičen, da bi v deželno komisijo poslal ravno toliko Nemcev kakor Čehov, ampak je na tri Čeha dal samo enega Nemca. Nemški državni poslanci iz Češkega so v svoji prvi jezi sklenili, da bodo na Dunaju zapustili vladno večino in šli v opozicijo. Toda Stürgkh se radi te grožnje ni ganil in to je Nemcem postalo sumljivo, češ, kaj če bi vladal brez nas s slovanskimi strankami. Posebno alpski Nemci so se zgražali, kaj bo, ako ne bodo več pri koritu. Zato so začeli vplivati na svoje tovarše na Češkem, naj se pomirijo. In kakor se kaže, se je burja v kupici vode že polegla. Sedaj se Nemci že pogajajo s Stürgkhom, kako bi ostali v večini, a vendar tudi malce propotali proti Stürgkhu. Ta pot se bo gotovo našla in tako je Avstrija zopet za nekoliko časa rešena.

Kje je oblast? Ptujski »Štajer« objavila skrajno hujskajoč članek zoper orlovsko organizacijo, v katerem pravi med drugim: »Res, čuki in sokoli v naših krajih postali so že jako podobni balkanskim bandam srbskih ter bulgarskih komitadžev. Kakšne izgrede so napravili ti fantalini že po Celju, Zidanemmostu. Brežicah, Trbovljah, Hrastrniku, v Sevnici, v Sv. Lenartu sl. gor. in bogve kje povsod še, je znana stvar. Istotako znano je, kake politične vlome so napravili kranjski sokoli v le-

po koroški Rožno dolino. Na tej poti hočejo ti šolarji balkanske kulture napredovati. Tako poročajo, da bo deželo zdaj dne 14. septembra zopet v ptujskem »Narodnem domu« priredili veliko »slavnost«, skupno s »Pipčarji« in bogve kom še. Nam je sicer res vse eno, ali obleče recimo dr. Fermevc hrvatsko »bragušo« ali pa »sokolsko« srajco. Ali namen te kakor vseh enakih prireditvev je izzivanje. In tako, kakor v Ptujju, izzivajo povsod! Pa slavna gospoda se igra z ognjem. Ljudstvo se bo de naveličalo tega večnega vzemirjenja javnosti od strani »čukov« ter »sokolov«. Ljudstvo ne mara teh balkanskih šeg prenašati, ker mu v vsakem oziru škodujejo! Ljudstvo mora biti že iz gospodarskih vzrokov mirno, kajti v politično razburjenih krajih gre vsako gospodarstvo rakovo pot. Zato se bode nakrat jeza ljudstva nad tej hujskariji sprožila, — in rdeče srajce bo deželo izginile kakor kafa. Svaka sila do vremena! — Tu se torej naravnost preti z dejanskimi napadi in pokoljem, kot so se tudi res vršili ob priliki povratka Orlov od Robičevega pogreba in na Pragarskem, kar »Štajer« tudi izrečno omenja. Če bi slovenski listi priobčili kaj tako hujskajočega proti »turnerjem«, bi bili gotovo konfiscirani.

Nemški patrioti. Poslanec Wastian je na banketu »Südmarke« v Inomostu glasom »Zeit« dejal, da so »Nemci gotovo prijatelji države, katera bi se brez njih porušila (!); toda oni se morajo vprašati, če bi bili v gotovem momentu obvezani ohraniti zvestobo, ako se ta zvestoba plačuje z brcami kakor zvestoba psa.« — Tako dobro se Nemcem v Avstriji godi in se še pritožujejo ter groze celó z odpovedjo zvestobe državi! Patriotizem avstrijskih nemških nacionalcev je naravnost ginljiv.

Odlični tujci na Bledu. Minuli teden so dospeli na naš divni Bled ekscelencia minister javnih del dr. Trnka z rodbino in je ložiral v Parkhotelu Imperial; dne 5. t. m. je prišel iz Aleksandrije ekscelencia Hassan Mohsen Pascha, ki je stanoval v hotelu Louisenbad. Odlični turški dostojanstvenik se je mudil 4 dni na Bledu in je pri odhodu izrazil svoje popolno zadovoljstvo ter obljubil, da pride prihodnje leto zopet za dalj časa semkaj. (»Slov. Narod« je poročal, da se mudil na Bledu Essad paša iz Albanije!)

Škupa J. S. Z. Šturje Ajdovščina priredi v nedeljo, dne 14. septembra t. l., ob treh popoldne na vrtu gospoda Fr. Bavčerja, gostilničarja, sveje javno društvene zborovanje, kar je velikega pomena za delavstvo ondotnih tvornic.

Delavski shodi. Vevče. V nedeljo se je vršil shod skupine Jugoslovanske Stokovne Zveze v Vevčah. Na shodu je poročal dež. odbornik dr. V. Pegan o razmerah med tovarno in deželnim odborom in delavski tajnik J. Mejač.

Učiteljski žepni zapisnik »za leto 1913/1914. je izšel ter se bo od jutri jutraj nadalje prodajal v Katoliški Bukvarni in razpošiljal naročnikom. Cena 1 K 40 vin. Naročajte ga obenem s šolskimi tiskovinami, seveda tudi za gg. katehete, oziroma za razne člane šolskih oblastev.

Slučaji kolere na Ogrskem. Glasom uradnih poročil z dne 4. t. m. sta se pojavila na Ogrskem dva nova slučaja azijske kolere, in sicer v občini Palanka (komitat Temes) in v občini Beregszentmiklos (komitat Bereg). Potniki iz teh občin, ki bi hoteli v Avstrijo, se paznanjajo tustranskim uradom in stoje skozi pet dni pod zdravstvenim nadzorstvom. Da se prepreči razširitev kolere iz komitata Beregh v Galicijo, se je v Laweczni otvorila revizijska stacija.

Iz Žirovnice. Prosim, da priobčite v vašem cenj. listu sledeči popravek, tičoč se članka v vašem listu z dne 6. t. m. pod naslovom: »Zgradba deželne elektrarne in sadovi liberalnega hujskanja.« Ni res, da je prišlo nedavno v moji gostilni do pretepa vsled hujskanja nekaterih liberalcev proti zgradbi deželne elektrarne, pač pa je res, da radi tega ni prišlo do pretepa. Nastal je samo prepir med domačimi in tujimi delavci, kakršne nastane tudi v drugih gostilnah, to pa, ker se domači delavci pritožujejo, da imajo manjše plače kakor tuji (Nemci in Lahi). — Anton Kržišnik, gostilničar v Žirovnici.

Tekma irmačev se je vršila dne 8. septembra v lovišču g. Frana Urbanca, podpredsednika »Slovenskega lovškega društva«, ob najugodnejšem vremenu in v najlepšem redu, za kar zasluži vodstvo in rediteljstvo pohvalo. Udeležba je bila za naše razmere zelo častna. Udeležilo se je namreč tekme 12 psov, in sicer 2 gordonseterja, 1 resast pes, 1 weimaranec, drugi so bili nemške kratkodlake pasme. Enega psa so morali sodniki odkloniti, ker ni odgovarjal predpisanim plemenskim znakom. Zelo številna družba lovcev in prijateljev lova se je zbrala ob pol 9. uri jutraj v Mengšu v gostilni »Pri Gregorcu«, kjer se

je vršil najprej ogled psov. Sodniki so bili gg. Fran Kraus, Maks Buxbaum, Karel Preussler in kot nadomestni sodnik gosp. Viljem pl. Fürer. S kratkimi, jednatimi in zelo poučnimi opazkami je ocenil g. Kraus vsakega posameznega psa, na kar so žrebali, v kakem redu bodo tekmovali psi. Tekma je bila precej ostra in se je vršila ves dan do poznega večera, izvzemši majhen odmor opoldne. Kljub temu so ostali voditelji psov, sodniki in gledalci vedno dobre volje. Zadnji so tuintam z glasnim ploskanjem pohvalili posebno izvrstno delo tekmovalcev. Utrujenosti ni bilo nikjer. Po posvetovanju sodnikov je razglasil gosp. društveni predsednik dr. Ivan Lovrenčič s kratkim nagovorom izid tekme. Dobili so: I. darilo 100 K, dalje samogrejk kot voditeljsko darilo in flobert-puško kot posebno darilo za najboljšo vodno delo Frigga Eleonorenheim s 195 točkami (lastnik g. Franc Urbanc); II. darilo 70 K in puškin tok kot voditeljsko darilo Ilka Meran s 152 točkami (lastnik g. Dragotin Klobučar); III. darilo 50 K in lovski stolček kot voditeljsko darilo s 130 točkami King (lastnik g. dr. H. Souvan); IV. najvišje pohvalno priznanje in kot voditeljsko darilo nahrbtnik s patronami Lea s 120 točkami (lastnik g. L. Matajc); V. najvišje pohvalno priznanje in kot voditeljsko darilo pasji bič Črt s 117 točkami (lastnik g. R. Boltavzar); VI. najvišje pohvalno priznanje in kot voditeljsko darilo lovski nož Lord s 112 točkami (lastnik g. dr. Igo Janc); VII. najvišje pohvalno priznanje in kot voditeljsko darilo pasji povodec Waldo s 109 točkami (lastnik g. dr. Küsswetter); VIII. pohvalno priznanje Tom s 93 točkami (voditelj g. Čuč); IX. pohvalno priznanje Dora s 93 točkami (lastnik g. dr. Lukan); X. pohvalno priznanje Ali s 87 točkami (lastnik g. Guštin); ostala psa Silva (lastnik g. Sever) in Waldo (lastnik g. Pollak, grad Neukloster v Savinjski dol.), sta dobila prvi 69, drugi 60 točk. Dobitelj I. in III. darila, g. Fr. Urbanc in g. dr. H. Souvan, sta naklonila svoji darili društvu ter pokazala s tem, da vesta ceniti njegove žrtve za prireditve imenovane tekme. Za naklonjenost se jima društvu tudi na tem mestu kar najlepše zahvaljuje. Gg. sodniki so izrazili v lepih nagovorih svoje zadovoljstvo s potekom tekme, češ da niso mislili, da stoji lov na Slovenskem že na tako visoki stopnji, kakor je pokazala tekma. Za ta razvoj se imamo zahvaliti Slovenskemu lovskemu društvu, ki zasluži vso podporo, moralno in gmočno.

— **Prodaja jelovega, smrekovega in bukovega lesa.** Deželna vlada v Sarajevu proda iz gozdnega okoliša Kasov dol (okraj Sarajevo) približno 87.000 m³ jelovega in smrekovega ter približno 1350 m³ bukovega lesa. Sprejemajo se le pismene, na celo razpisano množino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti najkasneje do dne 21. oktobra 1913, 11. ure dopoldne pri deželni vladi v Sarajevu. Razglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— **Muzikaličen tat.** V Krškem je nekdo vlomil na pevski kor v župni cerkvi in odnesel raznovrstnih muzikalij v vrednosti nad 100 kron. Čč. gospodje se prosijo, da si človeka, ki bi ponujal cerkvene skladbe v nakup, dobro ogledajo ter naznanijo orožnikom.

— **Velika nesreča.** Konj si je zlomil nogo 9. t. m. v Klečah pri Ježici pri posestnici Mariji Presetnik. Mladega, nekaj čez tri leta starega močnega konja je gnil 13letni deček, ki si ga je izposodil, domov. Na vrtu mu je pa ušel in zdirjal v vsej opravi proti domu. Priletel je pred steber »toplarja« in se hotel na mestu ustaviti, da bi ne zadel z glavo v steber, pa se je vsled prevelike sile sesedel na tla in obležal z zlomljeno prednjo nogo. Počasi je še vstal in šel na dvorišče, dokler ni prišel konjederec in ga pobil s sekuro. — Konj je bil vreden 700 kron. Otrokom ne mladih konj v roke!

— **Ježica.** Telovadni odsek Orel in naše dijaštvo uprizorita v nedeljo, 14. septembra igro »Sveti Vid«. Ker je začetek po prihodu vlaka iz Ljubljane, ki pride na Ježico ob 3. uri 24 min., bo s tem ustrezno posebno gostom iz Ljubljane in Šiške. Vsi prijatelji orlovskih organizacij in dijaštva, posebno iz okolice, v nedeljo popoldne: Na svidenje na Ježici v Društvenem domu!

— **Osemdesetletnico svojega rojstva** je praznoval v Zagrebu kanonik g. dr. Fran Iveković.

— **Na izhanski cesti** so po dolgem času začeli delati ob enem kraju ceste nov hodnik, oziroma ga bodo prenovili, ker je bil prvi pred kakimi osmimi leti posut. Dosedaj je dodelan od c. kr. botaničnega vrta do mostu čez Galjavco. To bo v jesenskem in zimskem času, ko je navadno mnogo blata, prav dobro. Zeleti bi pa bilo, naj bi se tudi od dolenskega mostu do botaničnega vrta nasul hodnik, ker ga je tam najbolj potreba. V ta namen pa naj bi se pri botaničnem vrtu jarek po obeh straneh ceste zasul, ker prav nič ne rabi, da bi bila tako dovoli široka ce-

sta. Vodo pa, ki priteče iz botaničnega vrta, naj bi se speljalo pod cesto naravnost v Gruberjev kanal, namesto da bi tekla ob cesti kot dosedaj in nujila svoje, ne ravno prijetne duhove sprehajalcu. Dalje bi bilo tudi koristno pri že napravljenem hodniku vložiti cevi, ki bi vodo s ceste odvajale, v cestni jarek (slično kot na Dolenski cesti), kar ne bi mnogo več stalo, bilo bi pa udobnejše za sprehajalca, ker bi mu ne bilo treba skakati čez napravljene jarke preko hodnika. Naj bi se torej to čim prej zgodilo.

— **Sklep zagrebškega jesenskega zbora** je bil 7. t. m. opolnoči. Vsega vkup je bilo 138.275 obiskovalcev (trajal je 23 dni).

— **Pomanjkanje učiteljstva na Hrvaškem.** Hrvaška vlada je razpisala 130 učiteljskih mest, pa se nihče ni zanje oglašil, ker silno primanjkuje učiteljstva. Zagrebški češki list predlaga sedaj, naj se pokličejo češki učitelji iz Češke, kjer je sedaj do 6000 učiteljskih moči brez mesta; hrvaščine bi se lahko hitro naučili. Menda bo hrvaška vlada ta predlog upoštevala.

— **Z bajonetom nad medveda.** Dne 25. m. m. je orožniška patrulja iz gozda blizu Bjelašnice v Bosni slišala neko lomastenje; orožnik Vrljič je stopil pogledat, kaj bi bilo. Tu se neposredno pred njim pojavi velik medved; orožnik hitro zagradi puško in ustrelil. Težko ranjena zver se vzpne kvišku in hoče planiti na orožnika. Ta pa nameri bajonet in zabode zver naravnost v srce. Medved je bil takoj mrtev.

— **Najhitrejša vojna ladja na svetu** je novi ruski torpedni lovec »Novik«, ki je pri poizkusni vožnji primerno obtežen dosegel hitrost 37,3 morske milje na uro, ne da bi se bila delozmožnost strojev do kraja izrabila. »Novik« obsega 1400 ton in je bil zgrajen po načrtih hamburško-stettinske ladjedelnice »Vulkan«.

Vožnje liste parobrodskih podjetij »Avstr. Lloyd«, »Dalmatia«, dalje za vožnje Trst—Benetke, Trst—Ancona, kakor tudi za I. in II. razred za vožnje »Cunard-Line« izdaja v udobnost občinstva odslej tudi ljubljanska delniška družba »Balkan« na Dunajski cesti. Več o tem današnji oglas.

Shodi in prireditve.

— **Iz Prežganja pri Litiji.** Dne 7. septembra po prvi maši je imel deželni poslanec g. dr. Ivan Zajec shod v šolskih prostorih. Zbralo se je nad 60 posestnikov, bilo bi jih pa še več, ako bi bil shod poprej naznanjen. Zbrani poslušalci so z zanimanjem poslušali njegov poljuden govor o delovanju deželnega zbora in odbora glede kmečkega stanu. Omenjal je najprej različno programa med liberalno in Slovensko ljudsko Stranko; liberalna stranka ima v programu ločitev Cerkve od države in razdružljivost zakona, kar bi imelo, ako bi se uresničilo, neizmerno žalostne posledice za verno slovensko ljudstvo in kmečke občine. Tudi gospodarski program liberalne stranke je naperjen proti interesom kmečkega stanu. Vse drugače dela Slovenska ljudska Stranka; njen program je demokratičen, da imajo dobroto od njega najširše mase ljudstva. Omenjal je potrebo deželne banke, izkoriščanje vodnih sil po elektriki v svrhu industrije, obrti in kmečkih koristi; razlagal pravičnost cestnega zakona za vso deželo itd. — Po govoru so izražali nekateri kmetovalci željo, da bi se z deželno pomočjo popravila občinska pota in ceste, ki so v teh hribovitih krajih zares v slabem stanju. Obljubila se jim je pomoč. Izrekli so se navzoči volilci, da bodo pri prihodnjih volitvah zopet njega volili.

— **Dijaštvo mesta Radovljice in okolice** brez razlike struj je sklenilo, da v smislu sklepa »Osrednjega vsedijaškega podporniškega odbora« priredi 13. in 14. in 15. septembra zbirko s posebnimi nabiralnimi polami v prid slovenskim visokošolskim podpornim društvom. Te pole nosijo pečat podpornih društev v vseučiliških mestih in podpise članov centralnega odbora v Ljubljani. Ker je ta akcija res prevelike važnosti, bo gotovo zavedno občinstvo v Radovljici in okolici radodarno prispevalo v ta namen.

Ljubljanske novice.

lj **Zanimiva zgodovinska najdba pred Prulami.** Pri gradbenih delih za zbiralne kanale so našli delavci pred hišami števil. 19 in 21 pred Prulami na močno, globoko segajoče zidovje, raztezajoče se v daljavi kakih 25 metrov. Zidovje je v tlorisu zavito kot temelj kakega okroglega, zelo obširnega stolpa. Zunanja stran obstoji iz mogočnih kvadrov. Ta najdba je iz lokalnozgodovinskega ozira zelo zanimiva; zadeli so namreč na temeljne zidove takozvanega vodnega stolpa (Wasserturm), ki so ga imenovali tudi vodna

vrata (Wassertor) nekdanjega obzidja mesta Ljubljane. Stolp je stal ravno nasproti izlivu Gradašice v Ljubljano. Od tega stolpa je segala na nasprotni breg na začetek sedanjega Krakovskega nasipa velika lesa, ki je zapirala dostop v mesto po Ljubljani. Po J. Vrhovcu: Die wohlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach, str. 63, so ta stolp podrl leta 1787. Na Valvasorjevi sliki Ljubljane v »Ehre des Herzogtums Krain« v XI. knjigi se ta stolp prav dobro vidi kot močna, precej obširna, iz velikih kvadrov sezidana okrogla stavba. Pri delih v Ljubljani bodo pač tudi zadeli na zunanjo stran tega zidovja. Novi nabiralni kanal bo to zidovje presekal.

lj **Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani** se prične vpisovanje v one oddelke, ki otvorijo pouk sredi meseca septembra, v ponedeljek, dne 15. t. m., ob 9. uri zjutraj. Podrobnejša pojasnila stoji v inseratu našega lista od sobote, dne 6. t. m. ali pa tudi na črni deski zavoda.

lj **Obnašanje magistratnega sluga.** V nedeljo na dan katoliškega shoda v Ljubljani je prišel popoldne mimogrede na vrt gostilne pri gospodu Štepcu v Šiški gospod Srečko Pavlin, uradnik deželnega odbora, v spremstvu svoje žene in stojega šestletnega otroka na čašo pive. Na vrtu je bila zbrana večja družba naprednjakov. Med to družbo je bil tudi magistratni sluga g. Pip. Stal je pri mizi, ki je bila oddaljena najmanj kakih 10 korakov od mize gospoda Srečka Pavlina ter nekaj pripovedoval. Med pripovedovanjem je gledal na mizo g. Srečka Pavlina ter se smejal. Smejala se je tudi njegova družba. Kar je pripovedoval svoji družbi, za tisto se g. Pavlin ni zmenil. G. Pavlin je čul le večkrat besede: »čuč, čuč«, ki so jih ponavljali posamezniki. Kmalu nato pa je g. Pip zapustil svoje omizje ter prišel k mizi, ki je bila tik za hrbtno g. Srečka Pavlina. Pri tej mizi, ki ni bila oddaljena pol koraka od mize g. Srečka Pavlina, je moral sedeti neki Pipov znanec. Takoj, ko je prišel k mizi, so bile prve besede, ki jih je rabil gosp. Pip: »čuč, čuč« itd. Gospod Srečko Pavlin je dobil vtis, da je to napravljeno namenoma, kar je rekel tudi svoji soprog. G. Srečko Pavlin se je namreč udeležil isto dopoldne katoliškega sprevoda ter ga je izzival Pip morda videl. Ker s svojim pripovedovanjem o »čučih« le ni hotel nehati, je vstal g. Pavlin, ki je g. Pipa dobro poznal, ker mu je nekočkrat že dostavil v deželnem odboru razne odredbe, ter ga popolnoma mirno opozoril, da naj se kot magistratni sluga dostojno vede v javnem lokalu. G. Pip je nato takoj nahirulil g. Srečka Pavlina: »Torej ste vi čuč?« Besedo »čuč« je nato večkrat ponovil. S tem je opozoril tudi napredne može, da so začeli vpiti »čuč« in žvižgati ter ploskati g. Pavlinu, ki je takoj nato odšel iz vrta. Govorilo se je potem na vrtu g. Štepcu: »enga čuča« so vni vrgli. Drugi dan je tudi glasilo liberalcev »Dan« pisalo: Izkupil jo je deželni uradnik itd. ter nato parkrat prineslo osebne napade na gosp. Srečka Pavlina. Da bi pa g. Pavlin zadobil zadoščenje, je proti izzivalcu Pipu vložil ovadbo zaradi žaljenja časti. — Pri razpravi, ki se je vršila v soboto pred tukajšnjim okrajnim sodiščem, je tožnikova soproga 27letna gospa Zora Pavlinova izpovedala o stvari, kakor se je dogodila in kakor je opisana zgoraj. Obtoženi g. Pip izpove, da je svoji družbi pri mizi, ki je bila oddaljena kakih 10 korakov od g. Srečka Pavlina, pripovedoval neko anekdoto, katero je nekoč pripovedoval pri »Belem volku« igralec Anton Verovšek. Navede tudi vsebino anekdote ter je res rabil besede »čuč« in »skolč«. Prizna, da je prišel od svoje mize k mizi, ki je bila tik za hrbtno g. Srečka Pavlina ter tam nadaljeval svoje anekdote ter rabil besede »čuč, čuč«. Prizna, da je rekel na opomin gospoda Srečka Pavlina: »Torej ste vi čuč?« Izgovarja se pa, da je poznal g. Srečka Pavlina samo na videz iz ceste in ni vedel, da je pri deželnem odboru in ni poznal njegovega imena. Pipov zagovornik je predlagal, da naj se zasliši več prič (izmed teh je večina pri odhodu g. Pavlina iz gostilne žvižgala, ploskala in vpila: »čuč, čuč«.) Sodnik je dokaz, katere je ponovno predlagal njegov zagovornik, zavrnil kot nepotrebne in izrekel na podlagi pričevanja gospe Pavlinove in drugih okoliščin sodbo, s katero se g. Pip prizna za krivega in se obsodi na 10 K globe in v povračilo stroškov. Zagovornik magistratnega sluga g. Pipa je prijavil vzklic. — Faktum je, da je provociral celo zadevo obtoženi Pip, ker je prišel namenoma zabavljat k mizi, ki je bila tik za hrbtno g. Srečka Pavlina ter je na dostojni opomin g. Pavlina zaklical mu v obraz: »Torej ste vi čuč?« Besedo čuč je parkrat ponovil ter s tem opozoril napredne može, da so g.

Pavlina izžvižgali in ploskali ter pri odhodu vpili: »čuč, čuč«. Pip se je hotel s tem pokazati, kolikor mogoče uslužnega liberalni stranki. Če bi g. Srečko Pavlin le rekel na Pipove psovke kako besedo, bi ga večja družba naprednih mož gotovo tudi dejansko napadla ne glede na to, da je imel s seboj svojo rodbino.

lj **Kako liberalna gospoda pouk v nemščini razume zase in kako za druge.** Milovabi »Slovenski Narod« slovenske starše, naj pošiljajo svoje deklice v »Mladiko« in poudarja, kako dobro je preskrbljeno v tem zavodu za pouk v nemščini. Res je, da se pričinja poučevati nemščina na tej šoli že s prvim razredom; to pa zaradi tega, ker jo pohajajo deklice liberalne gospode. Ko je pa mestni šolski nadzornik v Ljubljani, g. Maier, predlagal, naj se v svrhu temeljitega priučenia nemščine prične na ljubljanskih mestnih šolah ta pouk z drugim razredom, je nastalo velikanjsko razburjenje v liberalnem taboru, in »Dan« je imenoval zato tega zaslužnega šolnika »kazinota«! Seveda, liberalna gospoda, ki vzdržuje »Mladiko«, si privoščijo znanje nemškega jezika, a ljudski masi v mestu, ki bije tako težak boj za svojo eksistenco, tej nemškega jezika ni treba znati! O vi »prijatelji ljudstva, vi seveda niste »kazinotje«! — Tudi na Ciril-Metodovi šoli v Trstu in drugod ste vpeljali nemščino z drugim razredom, vašim bacom pa trosite peska v oči, češ klerikalci nam hočejo »ponemčiti« slovensko šolstvo. Le liberalna gospoda sme znati nemško; trgovcem, obrtnikom, postrežnikom, izvoščikom, uslužbencem pri železnici in električnem prometu, stražnikom itd., itd. pa seveda nemščina ni potrebna.

lj **Kolesarjem!** Kolesarsko društvo »Ilirija« priredi v nedeljo, dne 14. t. m., veliko cestno dirko Ljubljana—Logatec in nazaj, in sicer za klubovo prvenstvo. Dirkalno se bode pri km 28 na Tržaški cesti (Vič) točno ob 2. popoldne. Vloga je 3 K do 12. t. m., za prijave po 12. septembra je plačati po 6 K. Zaključek prijav je dne 14. t. m. ob 10. uri dopoldne. Darila so štiri, ki so vsa zelo lepa. Izven tega dobi vsak dirkač, ki dospe 20 minut za prvim, diplomu. Kolesarji, ki žele sodelovati kot kontrolerji, naj se prijavijo g. podpredsedniku Josu Gorcu na Marije Terezije cesti.

lj **Pobegnili** je danes prisiljenec Ivan Wüster, Korošec, 36 let star, pri zgradbi vile Mulc na Mirju. Fant govori nemško in je po poklicu zidarski pomočnik.

lj **Zgubila** se je včeraj od 2. do 5. po glavnem trgu do dolenskega koldvora zlata zapestnica. Pošten najditelj naj jo odda pri upravnistvu »Slovenca«.

lj **Pogrešanec.** Dne 16. avgusta t. l. zvečer je odšel 15letni Rupert Milač, zaposlen pri mestni elektrarni, neznan kam iz Ljubljane. Mladenček je srednje velik, slok, temne polti, modrih oči in črnih obrvi. Mogoče je, da je odpotoval v Srbijo, ker se je tako nekoč že proti materi Tereziji Milač v Rudolfovo izrazil, izključeno pa ni, da se mu ni pripetila kaka nezgoda. Kdor bi vedel kake podatke, naj blagovoli to naznaniti c. kr. okrajnemu sodišču ali materi Reziki Milač, Rudolfovo ali pa c. kr. policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani. C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovo, oddelek I., dne 9. septembra 1913.

lj **Za ubogo vdovo Narobe** v Ravni-karjevi ulici so doslej darovali: Mg. škof Ivan Stariha 10 kron; ga. Josipina Jenko 2 K; g. Matanovič 2 K; neimenovana 10 K; neimenovana 2 K; Jos. Novak 5 K.

H katoliškemu shodu.

NAŠE DIJAŠTVO.

Slovensko katoliško narodno dijaštvo je na IV. hrvatsko-slovenskem katoliškem shodu sprejelo naslednje resolucije:

Resolucije slovenskega katoliškega narodnega dijaštva.

1. Slov. kat. narodno dijaštvo ponavlja resolucije, odobrene na III. slov. kat. shodu v polnem obsegu, posebej pa še opozarja slov. katoliško javnost, da posveča svojemu dijaštvu kar največ zanimanja in priporoča slov. katoliškim vodilnim krogom, da ga uvajajo v vse panoge javnega življenja.

V prepričanju, da je mogoče le v skupnosti in vzajemnosti uspešno delo za ljudski blagor, naj gre katoliška javnost dijaštvu pri delu v vsakem oziru na roko.

2. Slov. kat. narodno dijaštvo, ki se zbira v akademskih društvih »Danica«, »Zarja«, »Dan« in v ferialnem društvu »Slov. Dijaška Zveza«, naj smatra za svojo dolžnost:

a) da izvaja svoja načela v vsem svojem nastopu in vztraja neutrudno pri začetem delu, da posveča svoje moči poleg privatni strokovni izobrazbi tudi delu v katoliški izobraževalni in go-

spodarski organizaciji, kjer naj deluje vsak član v prvi vrsti po svoji stroki, da razlaga ljudstvu pomen narodne umetnosti in opozarja na ohranitev narodnih umetnin, da pomaga pri narodno-obrambnem delu, posebno pa skrbi za vzbujitev narodne zavesti potom predavanj, knjižnic in ljudskih predstav v obmejnih krajih, da napečuje ljudstvo k zmernosti in vzdržnosti od alkoholnih pijač;

b) da skrbi za dober naraščaj in paralizira vpliv materialistične vzgoje v šoli in izven nje s tem, da priporoča in pospešuje resen študij krščanske filozofije;

c) da deluje znanstveno in leposlovno. K znanstvenemu delu naj pritegne kat. dijaštvo »Leonova družba«, k leposlovju pa »Dom in Svet«.

3. Slov. kat. shod pozivlja državne oblasti, da nastavljajo v vseh uradih in službah, ki pristojajo Slovincem, samo slovenske uradnike, in to ne le z ozirom na narodne pravice, ampak tudi z ozirom na dejstvo, da je dovolj slovenskih, dobro kvalifikovanih akademskih moči.

V to svrhu naj izpelje slov. kat. akad. starešinstvo pregled vseh službenih mest, ki sploh pridejo v poštev za Slovence.

4. Ker je slovensko katoliško dijaštvo trdno prepričano, da je obstoj in kulturni napredek slovenskega naroda mogoč le na široki podlagi temeljite izobrazbe v narodnem duhu, zahteva ponovno in odločno ustanovitev slovenskega vseučilišča.

Takoj naj se pa prizna reciprociteta zagrebskega vseučilišča.

Merodajni faktorji naj omogočijo katoliškim dijakom dostop do vseučiliške docenture.

5. Da dobimo strokovno izobraženi trgovski stan, da se uveljavimo v naši ugodni poziciji ob morju tudi na trgovskem polju in da razbremenimo gimnazije, pozivljamo državne oblasti, da ustanove za jugoslovanske dežele trgovsko akademijo.

6. Z ozirom na slabo gnotno stanje slov. akademičnega dijaštva opozarja kat. shod slovensko javnost, da podpira podporni društva za slovenske visokošolce, zlasti pa priporoča slov. katoliškim krogom podpiranje »Leonovega starešinstva«. Ob enem naj se tudi skrbi za boljše gnotno stanje akademičnih društev, da morejo uspešno vršiti svojo nalogo.

Zborovanje organizacijskih odsekov »Slovenske Dijaške Zveze«.

V torek, 26. avgusta dopoldne se je zbralo naše dijaštvo k organizacijskemu posvetovanju, katerega vodi tov. Masič. Zapisnik lanskega zborovanja organizacijskih odsekov se odobri, nakar poroča tov. Stanovnik o delu v organizacijskem odseku S. D. Z. v »Danici«. Odsek je imel 11 sej. Obravnavalo se je, kako povzdigniti med dijaštvom smisel za organizatorično delo. Uredila se je potovalna listina in koledarček. Na urednika »Zore« se je vplivalo, da je zopet otvoril v listu srednješkolski prilogi, ki je velikega pomena za naš literarni naraščaj. Za njim poda tov. Masič poročilo o delu organizacijskega odseka v »Zarji«, ki je deloval sporazumno z bratskim odsekom v »Danici« in stal z njim v stalni korespondenčni zvezi.

Tov. Tavčar prečita pismo bivšega urednika »Zore«, ki poziva dijaštvo, naj se bolj pobriha za svoje glasilo in skrbi, da dobi urednik za list dovolj temeljitih člankov.

Bogosl. Jalen poudarja potrebo apologetičnih člankov v listu, ki naj jih preskrbi Cirilsko društvo slov. bogoslovcev.

Starešina Puntar vzpodbuja, naj se vsakdo pouči o osnovnih filozofičnih pojmih, zlasti logike in psihologije, ki so za vsakega izobraženca potrebni. Vsak posameznik je odgovoren za delo v organizaciji.

Vrši se referat tov. Stanovnika: »Nekaj misli za bodočnost«. Letargija je v organizaciji najnevarnejša bolezen. Poda nekaj nasvetov, kako ji odpravi. Skrbi naj se, da bo prinašala »Zora« boljše članke. Strokovni študij je posebne važnosti. Pojasnjuje važnost apologetičnega študija. Katoliški inteligent je poklican, da v javnem življenju uveljavi katoliška načela. Praktičnega krščanstva nam je treba več. Bogoslovci in akademiki naj se združijo pri skupnem delu. Skrbimo za naraščaj, da bo prepojen s katoliškimi načeli, potlej je obstoj naših akademičnih društev zagotovljen. Podpirajmo katoliški tisk in poročajmo v naše časopise.

Razpravlja se o počitniški vsedijaški podporniški akciji in pojasni stališče, ki ga je pri tem zavzelo naše katoliško dijaštvo.

Razgovor o potovalni listini je bil jako zanimiv. Sklene se izdati prihodnje leto skupno potovalno listino hrvatsko-slovenskega katoliškega dijaštva. Organizacijskima odsekom v »Danici« in »Zarji« se naroči, da jo uredita. Izda naj jo kakor doslej »Slovenska Dijaška Zveza«.

Za koledarček se naprosi tov. Vrtovec, da prevzame uredništvo i za prihodnje leto, kar obljubi.

Dijaštvo se priporoča, da predvsem naroča in kupuje svoje potrebščine pri

onih trgovcih in obrtnikih, ki z inseriranjem podpirajo naš tisk.

Nato se zaključijo organizacijsko posvetovanje in sledi

Zborovanje literarne sekcije »Slovenske Dijaške Zveze«.

Takoj po organizacijskem zborovanju je pričela zborovati literarna sekcija, v kateri so razni tovariši podajali nasvete, kako naj se skrbi, da se katoliški literati enotno organizirajo in kako povzdigniti naše literarne liste. Razpravljalo se je o vprašanju združitve dijaških glasil »Zore« in »Luči«. V tem oziru stavi bogosl. Res predlog, proti kateremu govori tov. Žgur, ker za enkrat tega ideala še ne moremo spraviti v dejanje, ker manjkajo predpogoji. Sklene se pa to vprašanje proučevati in delati na to, da se čim prej uresniči. Urednik »Zore« tov. Tavčar obljubi, da bo v »Zori« posvečal odsele več važnosti jugoslovanskemu vprašanju in poziva tovariše, naj mu o tem pišejo članke.

Izvolijo se trije zastopniki Velikonja, Tavčar in Koblar, ki naj stopijo v stik s hrvatskimi zastopniki, da se reši vprašanje o spojitvi »Zore« in »Luči« v enotno glasilo jugoslovanskega katoliškega dijaštva.

Družabni večer slovensko-hrvatskega seniorata in dijaštva.

25. avgusta zvečer so se zbrali v hotelu »Tivoli« seniori slovenskih in hrvatskih akademičnih društev. Bilo je vseh 160.

Večer otvori ravnatelj Remec, ki vse navzoče pozdravi. Za starešino se imenuje dr. Šimrak. Govorili so: dr. Šimrak, Koblar za »Dan«, prof. Binicki, prof. Kraljevič, Konecny v imenu Poljakov, prof. Drobny za Čehe, dr. Markulin, dr. Lavrenčič, dr. Jankovič, sodnik Sinkovec, dr. Alfirevič, dr. Pogačnik, poslanec Povše, Vrtovec, prof. Jarc, Zavadal od »Dneva«, dr. Deželic senior.

Vmes so se pele slovanske himne. Večer je prijetno potekel in pokazal, kako ozka vez spaja hrvatsko in slovensko akademsko inteligenco.

× × ×

Poročilo o katoliškem shodu v »Slovincu« je s tem zaključeno. Poročila kažejo, koliko dela se je izvršilo na zborovanjih in v odsekih. Dal Bog, da se vse tudi izvrši! Slovenske in hrvatske referente in govornike na katoliškem shodu, kojih govori in referati so bili v »Slovincu« samo v ekscerptu objavljeni, prosimo, naj vpošljejo svoje govore in referate uredništvu »Slovenca« v svrhu sestave uradnega poročila o katoliškem shodu; vpošljejo naj se tudi vse resolucije, kakor so bile definitivno sklenjene.

× × ×

Opozorjamo, da bodo slike izza katoliškega shoda in slavnostnega obhoda, katere sedaj vse sloje tako izredno zanimajo, uprizorjene tudi v »Poročilu o IV. katoliškem shodu«, ki v kratkem izide.

Oni, ki se javijo vsaj do srede septembra kot naročniki, dobe knjigo, katero založi Katoliška Bukvarna v Ljubljani, po izredno nizki subskribcijski ceni.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Zadnje vesti.

GROF BERTHOLD ODSTOPI?

Dunaj, 11. septembra. Iz Berolina prihajajo vesti, da je odstop avstro-ogrškega ministra zunanjih zadev grofa Bertholda gotova stvar. Zatrjuje se, da ostane grof Berthold le še toliko časa na svojem mestu, da bo pred delegacijami zagovarjal svojo balkansko politiko, potem pa takoj poda demisijo. Kot njegov naslednik se imenuje sedanji poslanik v Rimu Merey de Kapomere.

KANIA GRE.

Dunaj, 11. septembra. Znani šef literarnega oddelka zunanjega ministrstva Kania odstopi in mu sledi na tem mestu sekcijski svetnik Montlong. Kania bo imenovan za poslanika v kaki skandinavski državi.

PROTIAVSTRIJSKE DEMONSTRACIJE V RIMU.

Dunaj, 11. septembra. Sedaj se izvedo podrobnosti o značaju laških demonstracij v ponedeljek proti katoliškim telovadcem v Rimu. Demonstranti so udrli pred avstrijsko poslaništvo, kjer so besno kričali: »Abbasso l'Austria!« »Evviva l'Italia!« »Evviva Trieste italiana!« »Evviva Trento e Trieste!« Priti je moral močan oddelek policije, da je razgal demonstrante, ki so se pa umaknili na teraso paviljona Colonna, odkoder so še nadalje kričali in žvižgali. Policija jih je pregnala tudi od tamkaj, jim odvzela trikolore in tudi aretirala več razgrajev. Medtem pa se je zopet zbrala velika množica pred avstrijskim poslaništvom, kateri pa policija ni bila kos.

Poklicali so vojaštvo, in šele potem ko je prišlo na trg Colonna nekaj stotnih infanterije z nasajenimi bajoneti, se je posrečilo izprazniti trg. Demonstracije pa so se še vedno ponavljale po drugih ulicah. Demonstracije so se ponovile v torek zvečer. Okrog pol 9. ure se je zbralo nekaj sto ljudi na trgu Colonna. Okrog devetih so se začeli prvi klici »abbasso!«. Redarji in orožniki, ki so se nahajali v velikem številu v bližini avstrijskega poslaništva, so udrli proti demonstrantom in jih več aretirali. Nato je dal podkvestor Secchi popolnoma izprazniti trg Colonna. Prikorakali so nato štirje oddelki grenadirjev, ki so zaprli vse dohode na trg med žvižganjem in krikom demonstrantov. Aretiranec je okoli 50. Aretiran je bil tudi neki častnik v civilni obleki, ki pa so ga takoj izpustili. Ker pa je še hotel ostati na trgu, ga je podkvestor izročil dvema orožnikoma častnikoma. Bil je to stotnik Stocco. Avstrijsko nemško časopisje o teh demonstracijah seveda molči.

KOLERA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 11. septembra. Kolera asiatica se je konstatirala tu pri 7 osebah. Iz cele Ogrske je dozdej naznanjenih 20 slučajev kolere.

BULGARSKO-TURSKA POGAJANJA.

Carigrad, 11. septembra. »Tanin« svetuje Bulgariji, naj kmalu odstopi Porti Ortaköj in Dimotiko, ker bo Porta v nasprotnem slučaju podpirala gibanje za avtonomijo Trakije, katero je izbruhnilo v Gumuldžini.

PROTI NEPREVIDNIM GOVOROM.

Pariz, 11. septembra. Grški minister za zunanje zadeve Panos je zastopniku »Agence Havas« izjavil, da je kralj Konstantin imel v Berlinu zgolj vojašk, ne pa političnega govora.

ALBANSKI NE DAJO MIRU.

Cetinje, 11. septembra. Albanska četa je pri Tuziju predvčerajšnjim napadla več Črnogorcev, dva ranila in ubila črnogorskega orožnika ter njegovo truplo razmesarila. Nato so Albanci zbežali v gore. Vlada je o tem obvestila velesile.

PRINC JURIJ.

Belgrad, 11. septembra. Princ Jurij je odpotoval v Karlove Vari.

KONSERVATIVNA STRANKA V SRBIJI.

Belgrad, 11. septembra. Srbski listi poročajo, da snuje znani prijatelj Avstrije, vseučiliški profesor Živojin Perić, novo stranko s konservativnim programom. V notranji politiki bi stranka delala za državni konservativizem in okrepitev monarhističnega načela, za povzdigo in razširjenje avtoritete reda in oblasti, zlasti pa za okrepitev in povečanje stalne vojske in militarizma sploh. V zunanji politiki bi stranka zagovarjala politiko realnih državnih koristi in naslonitev na avstro-ogrsko monarhijo. Zanimivo je, da potrebo konservativne stranke v Srbiji, kjer je demokratizem in demagoštvo res silno narastlo, zagovarja celo »Pijemont«, ki piše naj bi se v Srbiji sploh vse politične stranke preosnovala v dve stranki: napredno - demokratično in konservativno.

ABDUL HAMID OBOLEL.

Carigrad, 11. septembra. Eksultan Abdul Hamid je nevarno zbolel.

SMRTNA KOSA.

Bruselj, 11. septembra. Tu je umrl bivši ministrski predsednik in zaupnik rajnega kralja Leopolda grof de Smeit v starosti 70 let.

POŽAR.

Riga, 11. septembra. Zgorelo je zdravilišče v Majorenhofu, 20 hiš in več trgovin; škoda znaša pol milijona rubljev.

AVSTRIJSKI PARNIK SE POTOPIL.

London, 11. septembra. Avstrijski parnik »Alpha« se je na potu iz Fildelfije v Hamburg potopil. Ladja je izgubljena, moštvo se je pa rešilo.

PRODANE SLIKE.

Frankobrod (na Meni), 11. septembra. V galeriji Rieder so prišli na to, da so tamošnje slike Rubensa in Rafaela ponarejene. Prave slike so bile prodane v Ameriko, in sicer za deset milijonov.

Razne stvari.

Belovarčani v Albaniji. Minolo soboto je pod vodstvom nadporočnika A. Martina iz Belovara odpotoval voj 60 mož 97. pešpolka, ki so namenjeni za varnost komisije, ki ima urediti severne in vzhodne albanske meje. V južno Albanijo je v isto svrhu prespela italijanska vojaška četa.

Roparski umor v hamburški okoli. Zelenjadar Egger v Morfletu je 9. t. m., ko se je vrnil iz Hamburga, našel svojo ženo obojeno na stropu in vso hi-

šo opljenjeno. Zena je imela na glavi strašne rane s sekiro in se je najbrže obupno borila z roparjem, predno jo je še živo obesil.

Skrivno igralsko beznico je te dni odkrila policija v Altoni. Lokal je obdalo 30 redarjev in presenetilo pri igri 28 oseb, ki so jih k prvemu zaslišanju odvedli na policijo, potem pa razen dveh moških izpustili. Denar je policija zaplenila.

V petrolejskih plinih sta se zadušila dva delavca v Trzebinju na Gailškem; spustila sta se v petrolejski rezervoar, da bi ga očistila, a plini so ju zadušili.

Obsojen ponarejalec denarja. Pred krakovskim porotnim sodiščem je bil radi ponarejanja 50- in 100kronskih bankovcev na desetletno ječo obsojen kmet Ivan Krzeptowski; njegova dva sinova sta bila oproščena.

Prijetni svatje. V krakovskem predmestju Mogila so se dne 9. t. m. na neki kmečki svatbi vsatje medseboj stepili in tri osebe smrtnonevarno ranili.

Sodstvo v novih srbskih krajih. V novih srbskih krajih so doslej ustanovili 12 sodišč prve instance in apelacijsko sodišče v Skoplju, ki bo imelo poleg predsednika 5 sodnikov, tajnika in potrebno pisarniško osebje. Ostala sodišča bodo štela 12 predsednikov, 48 sodnikov, 12 tajnikov, 12 računovodij in 96 drugih uradnikov.

— 10.000 kron zagreškemu reševalnemu društvu je poslal budimpeštanski tovarnar dr. Bayer pl. Krucaj iz veselja, da je baron Skerlecz atentat srečno prestal in z željo, da bi hrvaško-ogrsko prijateljstvo napredovalo.

— Rokodelsko razstavo v Novem Sadu je od 7. do 11. t. m. priredilo »Kolo zanatlijske Omladine«. Bilo je 25 skupin, v katerih je razstavilo svoje izdelke 64 rokodelcev.

Reški Hrvati in kinematografi. Reško hrvaško društvo »Mladost« je vsem reškim kinematografom poslalo zahtevo, da izdajejo svoje programe tudi v hrvaškem jeziku. Dva sta takoj odgovorila, da bosta ustregla, drugi so pa neugodno odgovorili. Sedaj se društvo prizadeva, da bi noben Hrvat ne hodil v kinematografe, ki nočejo izdajati hrvaških programov.

Proti dolgim iglam na ženskih klobukih naj se tudi v Zagrebu izda policijska odredba, tako je sklenil zagrebski občinski svet v svoji zadnji seji.

Primorske vesti.

p Za cesarico Elizabeto. V sredo se je služila v mornarični cerkvi tiha sv. maše za našo pokojno cesarico, kateri je prisostvovala admiraliteta in mnogo častništva. Pred cesaričin spomenik je bil položen lep venec.

p Grozna noč na morju. V nedeljo popoldne se je odpravilo sedem mladeničev iz Devina z bardico na ples k Sv. Križu. Vesljali so za obrežjem mimo Sesljana, a daleč pod Sesljan si niso upali, kajti blizala se je huda ura. Obrnili so torej čoln in veslali nazaj. Morje pa je postalo nevarno in stemnilo se je že tudi popolnoma. Bili so v velikem strahu in nevarnosti, zlasti ker so trepetaje opazili, da jih nese vedno dalje od obrežja. Že kake štiri ure so se borili z elementom, ko so jim valovi naenkrat preplavili ladjico. Bili so naenkrat vsi v vodi. Eni so skušali s plavanjem doseči pol kilometra oddaljeno obrežje, drugi pa so se krčevito držali za rob prevrženega čolna in so klicali na pomoč. Na obrežje pa je prispel le Herminij Zuliani po dveh urah obupnega boja z morjem, dočim so se vsi drugi morali vrniti in se oprijeti prevrženega čolna. Slaba bi bila z mladimi izletniki, da ni čul njih onemoglega vpitja rescipijent finančne straže iz Devina, ki je bil slučajno v službi blizu devinskega pristanišča. Mož je takoj tekel po pomoč, a ker je bila že polnoči, je komaj našel dva moža na cesti, ki sta odpela prvo barko, s katero sta odjadrala v smer, od koder je prihajalo vpitje. Na razburkanem morju so rešitelji res našli obupane mladeniče in jih rešili.

p Soprog ji je pobegnil. Pred 14 dnevi smo poročali, da je v Opatiji nenadoma izginil svoji mladoporočeni ženi mesar Ladislav Roth iz Budimpešte. Pristavili smo bili, da je njeno in vseobče mnenje, da je Roth postal žrtev zločina in da je imel s seboj komaj kakih 2000 kron. Sedaj pa se je dognalo, da je bil Roth kasiral vso nevestino doto v znesku nad 20.000 kron in da je spravil v denar vse vrednostne papirje, potem pa — jo popihal neznano kam.

p Radi pregrehe proti pravosti so zaprl 47 let starega dninarja Antona Vovka iz Mirna.

p Vojne ladje za Kitajsko. Kitajska republika je naročila pri ladjedelnici v Trziču tri brze križarice (»scouts«), ki bi morale dosežati 32 mili na uro. Izvršeno mora

biti naročilo glede prve ladje tekom 22. glede druga v 24 mesecih, dočim poteče rok za tretjo čez 26 mesecev. Iz te naglice sledi, da se Kitajcem zelo mudi na — vojno.

p Iz sodne službe. Minister za pravosodje je imenoval okrajne sodnike dr. Cyrilla, Artrurja Gia-Comellija in dr. Polonia deželnega sodišča v Trstu za deželnosodne svetnike, sodnika dr. Tomanna v Gorici in dr. Albertija v Trstu pa za okrajna sodnika. Vsi ostanejo na svojih dosedanjih mestih.

p Pomorska akademija. Vpisovanje v pomorsko akademijo v Trstu se bo vršilo v dneh 12., 13. in 15. septembra od 9. do 12. ure predpoldne. Opozorjamo tem potom Slovence na tečaj za abituriente, kajti poklic pomorščaka (oficirja na trgovinski ladji) nudi dovolj dobrega kruha in se ni bati, da ne bi bilo službe. Za vpisanje treba zrelostnega izpričevala srednje šole, zdravniškega izpričevala, ki svedoči o sposobnosti za pomorsko službo in dokazila o stavljenih kozah. Vpisnina znaša 6 kron.

p Pomorski promet. Parobrodna družba »Lloydova« v Trstu uredi še eno novo brzovozno progo v Dalmacijo, Albanijo in Grško. Prvi parnik, ki odpluje 7. oktobra po novi progi, je »Baron Bruck«. — Na Reki pa se snuje nova močna parobrodna družba, ki hoče razmrežiti svoj promet med hrvatsko obalo, otoki in po istrskem obrežju. Zanimivo je, da bo imela družba samo salonske parnike za potnike.

p Samomor. V terek se je v svoji sobi v Pulju ustrelil narednik tukajšnjega saperskega bataljona št. 6, Gratzl po imenu. Samomorilca so prepeljali v mornarično bolnišnico. Vzrok nesrečnega dejanja ni znan.

p Napad na orožnika. V ponedeljek ponoči je napadlo več pijanih ponočnjakov v najbližji okolici Pulja nekega orožnika s kamenjem, ker jih je pozivljali k miru in nočnemu redu. Pijani razgrajali so orožnika na glavi s kamenjem težko ranili, tako da je moral iskati v bolnišnični pomoči. Govori se, da morda zgubi eno oko. Šele, ko so pijane surovine čutili, da namerava orožnik streljati, so se poizgubili po bližnjem grmovju Monte granda.

Koroške novice.

k Prusi na Koroškem. Pruski odposlanci, ki so prišli ogledovat lepe slovenske pokrajine, so se v terek in sredo mudili tudi v Celovcu, odkoder so se peljali ogledovat »ogroženi« hotel »Karawankenhof« pri Podgori. Ta hotel namreč stoji na najslabših nogah in so nemški nacionalci opetovano pumpali visoko vlado za podporo. Če so tudi Pruse pumpali, se ne ve, pa brez namena jih gotovo niso peljali tja. Preveč navdušeni niso bili pruski gostje; zatrjevali so celo, da so bili povsod bolj hladno sprejeti razen v nekem kraju na Sp. Štajerskem. Iz Celovca so se odpeljali preko Beljaka na Solnograško. Da so bili celovski nemškonacionalni »patriotje« prevzeti od navdušenja do Prusije in ginjeni nad tem obiskom, je samoobsebi umevno.

k Gospod dr. Brejc se mudi za nekaj dni v gaštajnskih toplicah, da si utrdi zdravje.

k Knjige »Družbe sv. Mohorja« so se začele te dni razpošiljati.

k Obesil se je v gostilni »Pri zlatem studencu« neki tujec, po veroizpovedanju žid.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznanice. Dobi se povsod a 80 vinarjev.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 11. septembra 1913.

Pšenica za oktober 1913	11:05
Pšenica za april 1914	11:73
Rž za oktober 1913	8:23
Oves za oktober 1913	8:82
Koruzza za maj 1914	7:67

Hiša

obstoječa iz štirih stanovanj in vrtom se poceni proda, v Rožni dolini št. 327, cesta IV. pri Ljubljani. 2082

ZBIRKA SLOVENSKEH POVESTI.

Urejuje prof. Iv. Grafenauer.

V zalogi »Kato liške Buk var n e« je pričela izhajati zbirka poljudnih klasičnih povesti, ki doslej v obče niso bile našemu narodu dostopne. Zastopani bodo vsi boljši slovenski pisatelji, ki so pisali za narod. Prevodi se v zbirko ne bodo sprejemali. Ustreči hočemo s tem občutni potrebi slovenskih bralcev; spisi naših pripovednih pisateljev, posebno starejših, se namreč le težko dobe, ker so poskriti po raznih časnikih, časopisih in zbornikih. Ki so dostikrat že popojnoma razprodani in jih niti knjižnice ne premorejo, kaj šele posameznik. Temu hoče biti naša zbirka v pomoč. Izhajala bo v zvezkih po 60 h in bo prinašala po vrsti povesti naših boljših pisateljev, starejših in mlajših, kakor Fr. Erjavca, S. Jenka, Fr. Levstika, J. Jurčiča, J. Ogrinca, J. Stritarja, J. Kersnika, Fr. Finžgarja, Ks. Meška, Iv. Cankarja, Fr. Detela, M. Prelesnika, F. Jakliča, P. Bohinjca, P. Pajkove, Jos. Vošnjaka i. dr.

Namen zbirke pa je, da budi in goji v našem ljudstvu veselje do dobrega beriva. Uspeh bo seveda odvisen tudi od naklonjenosti pisateljev, založnikov in bralcev.

Kakor rečeno, bo stal vsak zvezek le 60 vin, in ker izidejo letno samo štirje zvezki, si bodo to zbirko lahko omislili tudi najrevnejši ljudski sloji. V zbirki bodo zbrani najdragocenejši biseri slovenskega pripovedništva, tako da bo tvorila jedro vsake knjižnice in bodo z isto v nemo segali po njej višji in nižji sloji našega ljudstva. Uredništvo bo pazilo na to, da bo vsak zvezek zase celota, pri daljših povestih se bosta združila po potrebi dva zvezka v eno knjigo.

Prvi zvezek je ravnokar izšel in obsega Jos. Ogrinčovo povest iz časa pokruistjanjenja Slovencev, ki ima naslov: »Vojnimir, ali poganstvo in krsta«.

Simpatična snov, poljudni način pripovedovanja in neprisiljeni razvoj dejanja pa so vzrok priljubljenosti, ki si jo je pridobila povest precej, ko je izšla v »Večernicah«, pravi urednik v predgovoru, in ti razlogi so ga gotovo tudi napotili, da je s to povestjo otvoril novo zbirko. V začetku je kratek Ogrinčev životopis; take životopise bodo nudili tudi prihodnji zvezki, kadar bodo pričneli z novim pisateljem.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Šolska mladina
dobi
izgotovljene obleke
suknje in pelerine
v veliki izbiri po zanesljivo
nizkih cenah v znani trgovini
„Pri Škofu“
Ljubljana
Pred Škofijo št. 3
(zraven Škofije).

Kemična tovarna Traiskirchen pri Dunaju LIEBLEIN & CO.

Cementna malta za beton, apnena malta
:: postaneta vododržna le s ::

stearitom, zak. zav.

Najidealneje sredstvo za osuševanja vseh vrst, odstranitev vlage; da vododržne facade in belega apna. — Malta z dodatkom stearita ima 50—100% več trdnote, kot vsak drug dodatek (uradno preizkušeno). — Edina prodaja: F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana. 1987

Mesto vsakega posebnega obvestila.

2749

Bertram Götz, ces. kr. računski svetnik, naznanja v lastnem imenu, kakor tudi v imenu svoje sestre **Sofije** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem globoko potr pretužno vest, da je njegova iskreno ljubljena, srčno dobra teta, gospodična

Ivana Götz
zasebnica

dne 9. septembra ob 11. uri ponoči, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, po dolgi mučni bolezni v 84. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb se je vršil danes v četrtek, 11. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Radeckega cesta 11 (hiralnica) na pokopališče k sv. temu Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

Blaga, v Bogu počivajoča pokojnica se priporoča pobožnemu spominu.

Ljubljana, 11. sept. 1913.

2757

Podpisani javljajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njih nepozabni soprog, oziroma oče in stari oče, gospod

Janez Dežman

posestnik in trgovec

dne 9. t. m. ob 4. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, v 77. letu svoje dobe mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil danes, v četrtek 11. t. m. ob 1/2 9. uri popoldne iz hiše žalosti, na Javorniku št. 5, na farno pokopališče.

Sv. zadušne maše se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi na Koroški Belli.

Blag mu spomin!

Javornik, dne 11. sept. 1913.

Marija Dežman roj. Repe, soproga.

Ivan, Mici, Ana, otroci.

Karl Lorenz, Ivan Jalen, zeta.

Ana, Karla, Karol, Ivan, Marta, vnuki.

Odda se takoj

vinska klet

(gostilna)

in ena večja soba s štedilnikom, s prostim vodom, brez oprave v Šelenburgovi ulici št. 6. Poizve se istotam II. nadstropje, desno. 2726

Hôtel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrtom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu

Karol Tausas, hotelir

Sv. Petra cesta št. 7.

Sprejemajo se tudi vedno ukaželjne gospice za pouk v kuhinji.

Fotogr. aparate

in vse potrebščine ima v zalogi

„Adrija“ drogerija in fotomanufaktura

v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5. Zahtevajte cenike! 1431 Zahtevajte cenike!

DIJAKI

iz boljših rodbin se sprejmejo na dobro hrano in lepo stanovanje v Gosposki ulici 9/II. 2765

300 puranov

težkih 5—6 kg je naprodaj na Vodnikovem trgu od četrta do ponedeljka. 2763

Stavitejski asistent

Ceh, v pisarni in na stavbi samostojen delavec, prevzame takoj službo za tedenskih 26 kron pri g. šefu, kjer bi se pričel slovensčini. Cenj. ponudbe pod znamko »Energičen 2759« na upravo tega lista. Potne stroške bi nosil sam. 2769

Mlekarja

ki se dobro razume na parni kotel in mleko, se takoj sprejme. Ponudbe pod »Mlekar 2755« na upravnistvo »Slovenca«. 2755

Sprejme se v župnišče

2766

kuharica

s primerno naobrazbo, izveščana tudi v gospodinjstvu. Ponudbe se sprejemajo pri upravnistvu »Slovenca« pod naslovom »Kuharica 2758«. 2758

2 nova pisalna stroja

»MIGNON« in »OLIVER« ter druge dobro ohranjene stroje »SMITH & BROS«, »EMPIRE«, »HAMMOND«, »CORONA« itd. proda po nizki ceni (od K 120— naprej) tudi na obroke, trvdka

THE REX Co. v LJUBLJANI,

Šelenburgova ulica št. 7, I. nadstropje.

Aviza za riborejce!

Tekom meseca septembra je na razpolago še nekaj 1000 hitrorastočih 5 do 10 cm ali večjih letošnjih

krapov za pleme

v riboreji okr. živinozdravnika SIMENTHALA v Mokronogu proti garanciji živega dohoda. — Cena po velikosti po dogovoru. 2702

Zlato svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

distil sred-

stvo

Seydlin

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Mlekarja

izurjenega tudi pri hladilni napravi sprejme takoj Mlekarja zadruga Zagorje (pri št. Petru na Kranjskem), 2728 r. z. z o. p.

Sprejmeta se takoj

2 vajenca

za pekovsko obrt. Istotam se sprejme

prodajalka za trafiko

Natančnejša pojasnila daje Jean Schrey, Ljubljana, Gradišče št. 5. 2733

„BALKAN“

trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

podružnica LJUBLJANA

Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.

Mednarodna špedicija, špedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redno, užitni podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje za **SELITVE** in **PREVAŽANJE POHIŠTVA** v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvimi vozovi. Shramba pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omojanje itd. itd.

Špedicijski urad, generalni zastop in prodaja vozniš listov »DALMATIE«, delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst. — **Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line** za I. in II. razred.